

DIRVA

THE FIELD

Rugp. August 20, 1953.

Nr. 34

Cleveland, Ohio

Lietuvos kvisingai Maskvoje

Pergreit išvadas darancijų spėliotojų "pašalintas" Sniečkus rugpjūčio 5-8 dienomis Maskvoje įvykusiame Augščiausio Sovieto posėdyje, kaip to sovietinio vienas iš vicepirmininkų, sėdėjo už prezidento stalo visai toje pačioje kėdėje, kaip ir kovo 17, tuoj po Stalino mirties. (Tik bendrojo su "Tautybų Sovietų" posėdžio metu, kai abu prezidentai turėjo sutilpti už to paties stalo, Sniečkus per vieną kėdę turėjo pasitraukti iš savo vietos). Jo pavadė buvo minia visuose pranešimuose apie posėdžių atidarymus, kur buvo išskaičiuojami vietos užimantieji augštieji pareigūnai. Taigi Sniečkus tuo tarpu dar laikosi...

Užimdamas tokią išsklindantį poziciją, Sniečkus šiuose posėdyje nekaltėjo. Ta garbė buvo duota M. Gedvilui ir A. Venclovai. Be to, buvo leista "pyptelti" (t. y. pasiūlyti, anot lietuvių būdų) priimta tokia, kaip vyresnysis pasiūlyta) deputatui Kaunaiti ir dar vienam nežymiam deputatui.

Venclova ir Gedvilas dalyvavo "diskusijose" dėl biudžeto. Daugiau kaip pusė Venclovos kalbos buvo paskirta dalykams, apie kuriuos jis išmano, anot lietuviškos patarlės, "kaip kiaušė apie debesį". Būtent, jis kalbėjo apie ekonominę Lietuvos pažangą sovietinėje globoje. Bet koks neapsižiūrėjimas jo kalbos redaktoriui! Jis kartoją jau senokai girdimus žodžius, esą; Lietuvos "pramoninės gamybos lyginamasis svoris jau pakilo per 60% viso tautos ūkio". Betgi tai baisiai pavojingi žodžiai! Juk šitas sakinyse pereiną rudenį nuskambėjo iš lūpų ne kieno kito, kaip to praeiktojo išdaviko, liaudies priešo ir kapitalistų tarno... Berijos! Kai tuos žodžius New Yorke kartoją Višinskis, tai jis tada su autorias teisėmis skaitėsi ir aiškiai pabrėžė, kad štai taip ir taip pasakė ministerio pirmininko pavaduotojas, ištikimas ir mylimas Stalino draugas Berija... Dabar rašytojas Venclova pamiršo autorias teisės ir tuos žodžius kartoją auto-

rius nebeminėdamas... Bet vis dėlto — o gal kas paskui išknis, kad tuo metu, kai Berija jau buvo "demaskuotas", atsirado dar vienas slapas liaudies priešininkas, kuris drįso išdaviko žodžius kartoti tokioje "šventovėje", kaip Augščiausis Sovietas!

Toliau Venclova pasakojo, kad žemės ūkio kultūrų derlingumas jau 1951 metais pralenkė 1940 metų derlingumą lygi... Čia vėl prasitarimas. Nes jau daug anksčiau buvo tvirtinama, kad derliai jau tiek ir tiek didesni, negu "buržuaziniams laikams". O dabar pasirodo, kad — jeigu Venclovos žiniomis net ir tikėtum — naujai tvarkai reikėjo 10 metų, kol pasiekė to, kas jau buvo tais "supuvusiais buržuaziniams laikais"... Bet ir čia ne viskas: palyginkim, ką apie derlius sako Gedvilas!

Perėjęs į "savo sritį" Venclova emė "mušti kaktą žeme" prieš "didžiąją rusų tautą". Jis sako: "Lietuvių tauta yra giliai įsisąmoninusi, kad už savo laisvę, už savo laimę, ji skolinga didžiajai rusų tautai, nesugriaujamai amžinai mūsų tautų draugystei. Lietuvių tauta ir ateityje stiprins moralinę-politinę vienybę ir draugystę su visomis mūsų puišiosios tėvynės tautomis, saugos savo širdyje meilę ir dėkingumą savo vyresniajai seseriai, didžiajai rusų tautai ir kitoms sovietinės šalies tautoms".

Baigė Venclova šūkiu: "Tegyvuoja nesugriaujamoji lenininė-stalininė mūsų tėvynės tautų draugystė!"

Matyti, kad ši tema dabar labai skauda. Dar Berijai esant buvo labai susirūpinta "lenininė-stalininė tautų draugystė". Bet šį pavasarį tuo reikalu įvyko priešo ir kapitalistų tarno... Berijos! Kai tuos žodžius New Yorke kartoją Višinskis, tai jis tada su autorias teisėmis skaitėsi ir aiškiai pabrėžė, kad štai taip ir taip pasakė ministerio pirmininko pavaduotojas, ištikimas ir mylimas Stalino draugas Berija... Dabar rašytojas Venclova pamiršo autorias teisės ir tuos žodžius kartoją auto-

O vis dėlto vieną dalyką jis gerai pasakė. Būtent, kad lietuvų tauta tikrai yra giliai įsisąmoninusi, jog už visa tai, ką ji dabar turi, tegali būti "dėkin-

Malenkovo prisipažinimai

Rugpjūčio 8 dieną pasakytoje kalboje Malenkovas pareiškė:

— Neatidedamas uždavinys yra tas, kad per dvejus-trejus metus padidintume gyventojų aprūpinimą maistinėmis ir pramoninėmis prekėmis: mėsa bei mėsos gaminiais, žuvimi bei žuvies gaminiais, sviestu, cukrumi, saldainiais, audiniais, drabužiais, avalyne, baldais ir kitomis kultūrinėmis-buitinėmis bei namų apyvokos reikmenimis.

Šis pareiškimas yra šimtanuosimtis prisipažinimas, kad ligi šiol sovietinėje santvarkoje gyvenantiems žmonėms trūksta visko, kas žmogui

kašdien reikalinga. Rusijoje daugiau kaip 30 metų, o Lietuvoje irgi jau kelerį metų nuolat buvo giriamasi, kad gyvenimas eina vis gėryn ir gėryn, kad "buržuaziniu" laiku... skurdas seniai jau užmirštas, kad visko kasmet pagaminama ir žmonės gauna tiek ir tiek nuosimčių daugiau ir daugiau.

Ir štai dabar pats Malenkovas viešai prisipažįsta, kad dalykai neatrodo taip puikiai. Jis prisipažįsta, kad, jeigu viskas gerai išeis, jeigu visi pasitemp, tai po... dvejų-trejų metų jau bus(?) visi aprūpinti reikalingiausiais dalykais... Jeigu.

Kadangi Malenkovo prisipažinimai, o taip pat ir pažadai bei numatomos priemonės tiems pažadams vykdyti, deja, liečia ir Lietuvą, tai įdomu smulkiau visas tai peržvelgti. Štai visa eilė tų prisipažinimų, kurie visiškai patvirtina tai, kas mūsų apie padėtį sovietuose ir jų užgroboje Lietuvoje sakoma ir kuo nemori tikėti tik akli bolševizmo garbintojai:

— Reikia pripažinti, kad mes atsilikome masinio vartojimo prekių kokybės srityje ir tą dalyką turime... pataisyti. Daugelis įmonių vis dar išleidžia nepatenkinamos kokybės gaminius, neatitinkančius sovietinio vartotojo reikalavimų ir skonio.

(O juk to "sovietinio vartotojo reikalavimai labai kuklūs, kas to nežino!)

— Pramonės darbininkų gėda yra tai, kad neretai vėrčiau įsigyja užsieninės gamybos prekę tik todėl, kad ji gražiau padaryta.

— Pas mus dar nemaža kolektyvinių ūkių ir net ištisų rajonų, kur žemės ūkis tebėra apleistose būklėse; daugelyje rajonų šalies kolektyviniai ir tarybiniai ūkiai surenka žemės grūdų ir kitų žemės ūkio kultūrų derlius bei neapsaugo didelių nuostolių benumiant derlių; dėl silpno visuomeninio ūkininkavimo išplėtojimo, dalis kolektyvinių ūkių turi nepakankamai natūralinių ir piniginių pajamų ir mažai teikuoja kolkūkečiams pinigų bei grūdų už darbdarinius.

— Reikia pripažinti, kad gyvulininkystės išplėtojimo reikala- lai yra prasti ir ryšium su tuo mes dar toli gražu nepakankamai patenkinam augančius gyventojų reikalavimus mėsos, pieno, kiaušinių ir kitų gyvulininkystės produktų srityje.

— Rimtas atsilikimas pasireiškia taip pat bulvių ir daržovių auginime, o tai kludo geriau aprūpinti šiais produktais miestus ir pramonės centrus, nekalbant jau apie tai, kad bulvių stoka sulaukė gyvulininkystės plėtojimą.

— Mums reikia likviduoti nepakankamą atsilikimą gyvulininkystės plėtime, sukurti tvirtas pašaro bazes, aprūpinti patalpomis galvijus ir paukščius, pasiekti ryškaus padidėjimo galvijų, ypač karvių, produktingumo ir augimo.

— Mums reikia nugalėti atsilikimą bulvių ir daržovių gamyboje tuo tikslu, kad rimtai pagerintume aprūpinimą tais produktais miestų bei pramonės centrų ir per artimiausius dvejus... (Perkelta į 8 pusl.)

kasdien reikalinga. Rusijoje daugiau kaip 30 metų, o Lietuvoje irgi jau kelerį metų nuolat buvo giriamasi, kad gyvenimas eina vis gėryn ir gėryn, kad "buržuaziniu" laiku... skurdas seniai jau užmirštas, kad visko kasmet pagaminama ir žmonės gauna tiek ir tiek nuosimčių daugiau ir daugiau.

Ir štai dabar pats Malenkovas viešai prisipažįsta, kad dalykai neatrodo taip puikiai. Jis prisipažįsta, kad, jeigu viskas gerai išeis, jeigu visi pasitemp, tai po... dvejų-trejų metų jau bus(?) visi aprūpinti reikalingiausiais dalykais... Jeigu.

Kadangi Malenkovo prisipažinimai, o taip pat ir pažadai bei numatomos priemonės tiems pažadams vykdyti, deja, liečia ir Lietuvą, tai įdomu smulkiau visas tai peržvelgti. Štai visa eilė tų prisipažinimų, kurie visiškai patvirtina tai, kas mūsų apie padėtį sovietuose ir jų užgroboje Lietuvoje sakoma ir kuo nemori tikėti tik akli bolševizmo garbintojai:

— Reikia pripažinti, kad mes atsilikome masinio vartojimo prekių kokybės srityje ir tą dalyką turime... pataisyti. Daugelis įmonių vis dar išleidžia nepatenkinamos kokybės gaminius, neatitinkančius sovietinio vartotojo reikalavimų ir skonio.

(O juk to "sovietinio vartotojo reikalavimai labai kuklūs, kas to nežino!)

— Pramonės darbininkų gėda yra tai, kad neretai vėrčiau įsigyja užsieninės gamybos prekę tik todėl, kad ji gražiau padaryta.

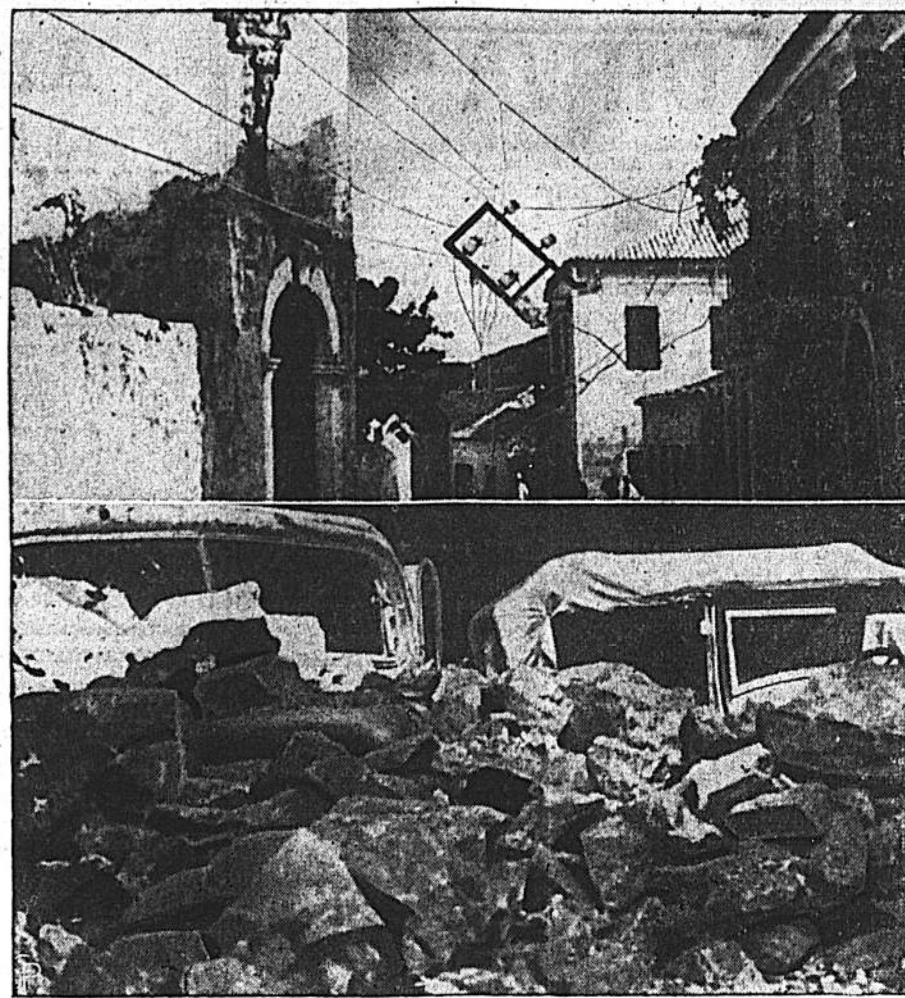
— Pas mus dar nemaža kolektyvinių ūkių ir net ištisų rajonų, kur žemės ūkis tebėra apleistose būklėse; daugelyje rajonų šalies kolektyviniai ir tarybiniai ūkiai surenka žemės grūdų ir kitų žemės ūkio kultūrų derlius bei neapsaugo didelių nuostolių benumiant derlių; dėl silpno visuomeninio ūkininkavimo išplėtojimo, dalis kolektyvinių ūkių turi nepakankamai natūralinių ir piniginių pajamų ir mažai teikuoja kolkūkečiams pinigų bei grūdų už darbdarinius.

— Reikia pripažinti, kad gyvulininkystės išplėtojimo reikala- lai yra prasti ir ryšium su tuo mes dar toli gražu nepakankamai patenkinam augančius gyventojų reikalavimus mėsos, pieno, kiaušinių ir kitų gyvulininkystės produktų srityje.

— Rimtas atsilikimas pasireiškia taip pat bulvių ir daržovių auginime, o tai kludo geriau aprūpinti šiais produktais miestus ir pramonės centrus, nekalbant jau apie tai, kad bulvių stoka sulaukė gyvulininkystės plėtojimą.

— Mums reikia likviduoti nepakankamą atsilikimą gyvulininkystės plėtime, sukurti tvirtas pašaro bazes, aprūpinti patalpomis galvijus ir paukščius, pasiekti ryškaus padidėjimo galvijų, ypač karvių, produktingumo ir augimo.

— Mums reikia nugalėti atsilikimą bulvių ir daržovių gamyboje tuo tikslu, kad rimtai pagerintume aprūpinimą tais produktais miestų bei pramonės centrų ir per artimiausius dvejus... (Perkelta į 8 pusl.)

Graikijos Ithaco, Zantė ir Cephallonia salose įvyko baisi nelaimė — žemė drebėjo kelius kartus ir visus salų pastatus sugriovė. Tūkstančiai žuvusiųjų, sužeistųjų ir kelios dešimtys tūkstančių likusiųjų be pastogės reikalingi skubios pagalbos.

Valai lieka valais

(Mūsų Anglijos bendradarbio)

KALBOS APIE NAUJUS RINKIMUS. — ANGLIJOS OKINĖ PADĖTIS GERĖJA IR KONSERVATORIAMS GAUSEJA BALSŲ. — ANGLŲ ATOSTOGOS. — MŪSŲ PRALEISTOS PROGOS. — YRA KO PASIMOKYTI IS VALŲ.

Gydytojų priverstas išsėtis, D. Britanijos premjeras seras V. Churchillis praėjusią savaitę grįžo atgal pareigų eiti. Nes šiuo metu krašto vyriausybė jau per daug užpuolė ligos: tebeserga Edenas, net ne jis vienas palai-

ko premjerui ligonių kompaniją. Tik jau kai visi pasveiks ir sustiprės tik rudenį vėl išgirsime daugiau triukšmų, nes dabar atostogauja ir parlamentas, neturi progos reikštis ir opozicija, net ir pats opozicijos vadas C. Attle išvažiuo aplankyti Jugoslavijos diktatoriškojo prezidento Tito (ligi šiol ten mėgo važinėti darbių kairiojo sparno pati pagrindinė figūra — Aneurinas Bevanas, savo metu darbių vyriausybėje buvęs sveikatos ministeris, vėliau darbo, o dar vėliau su kitais bendraminčiais visiškai pasitraukęs iš vyriausybės, protestu o d a m a prieš pačių darbių vykdomus biudžeto siaurinimus socialiniam draudimui).

Ar bus rinkimai? Tik jau kai kurie liberalų ir net konservatorių laikraščiai prieš kelias savaites pradėjo pranašauti, kad Churchillis pasilsės grįšdamas tik atsisveikinti. Gal, girdi, jo vieta užimsias Edenas, kai, žinoma, taip pat būsiąs jau pakankamai atsigavęs po operaciją, o jo vieta vėl kas nors. Gal, girdi, rudenį būsią net parlamento rinkimai, nes vyriausybė, šiaip ar taip, parlamente turi gana, nedidelę persvarą, o jei pasitrauktų pati stambiausioji figūra, tai žmonėse pasitikrinti savo partijos populiarumą būsią, girdi, labai pravartu.

Tik konservatoriai šiandien jau randa pakankamai argumentų atremti keliamajam parlamento perrinkimo reikalui. Dolerių reikalas kažkaip gerėja. Namų pastatoma vis daugiau: Maisto kasdien daugėja, nors valstybė jau ir nebeprimoka net prie pačių būtiniausių dalykų, vadinasi, jis brangesnis (kur ir kas šiandien pigu!). Vėl mažėja nedarbas, kyla gamyba, didėja išvežimas: Kai šitokia padėtis, tai, girdi, galima rinkti naują

parlamentą, bet jis būsiąs dar konservatistesnis, nes tai rodančios tos vietos, kur buvo renkamas vienas ar kitas parlamento narys: už konservatorių kandidatų visur padaugėja balsų.

Atostoginė politika. Tai tiek tos visos didžiosios politikos, nes pati didžiausioji šio meto politika yra atostogos. Nežinau, kaip čia palyginti su buvusiuoju mūri su gyvenimu namie, bet mes tikrai, rodos, nebūsim mokię nei šitaip laukti vasaros atostogų, nei išnaudoti jų. Čia net darbininkas visus metus kalba ir galvoja apie būsimąsias atostogas ir po truputėlį taupo piniginius, paprastai per įmones ar taupomąsias kasas ar taupymo bankus. Net ir po keleto šilingų, buvo išleistas iš ligoninės ir atrodė besitaikęs, bet sekmadienio vakare ramiai užmigo ir daugiau nebeapabudo. Laidojamas ketvirtadienį, Washingtone.

Vakarų Vokietijos propagandistai, norėdami gyventojus atgrasyti nuo amerikinio maisto paketėlių, emė skelbti kad tas maistas užkrėstas polio ir kitomis baisiomis ligomis. Komunistams į talką jau ateina anglai ir prancūzai, kurie baiminasi, kad toks maisto dalinimas gali išaukti didesnį įtempimą. Manoma, kad komunistai per savo agentus ieško angliose ir prancūzuose padėties švelnintojų.

JT susirinko specialiai sesijai svarstyti Korėjos reikalus.

Irane Mossadegh pasidarė tikras diktatorius. Į diktatorių jis įkopė tariamam plebiscitu. Už jo norus neva pasisakė 2,043,389 ir tik 1,207 prieš. Padėties stebėtojai teigia, kad balsavimas buvo išprevertautas Mossadegh šalininkų. Irane vykdytas perversmas nepavyko ir Mossadegh laimėjo.

Vokietijoje priešrinkiminė kova smarkiais šuoliais aštrėja. Socialdemokratai jau kaltina Adenauerį, kad jo partijai rinkimė kovą laimėti turtooliai sudėję 37 milijonus markių.

Prancūzijos paskutinieji streikai atnešė milijoninius nuostolius. Prancūzijos gyvenimą stebintieji nevensgia teigti, kad Prancūzija eina į chaosą.

labai tvarkingai ištisus metus, bent kas penktadienis, kai baldai tos vietos, kur buvo renkamas vienas ar kitas parlamento narys: už konservatorių kandidatų visur padaugėja balsų.

Liepos mėn. gale ir rugpjūčio mėn. pirmosiomis dienomis, kai daugelis fabrikų porai savaitėi visiškai uždaro duris, prasideda atostoginis pamišimas, specialūs traukiniai eina vienas po kito, keliai užsigrūda automobiliais ir lengvaisiais automobiliais, ir kai kurios vasarvietės nebesutalpi- na svečių, palikdamos juos miegoti savo automobiliuose, kurie turi, ar šiaip nuosalesenėse vietose. Ką gi daryti! Vienas tūlos vasarvietės viešbutis pasigyrė, kad pačiai pasiūčiausiai atostogų savaitėi visi jo kambariai jau būvę užsakyti prieš dvejus metus!

Pražiopsotos progos. Žinia, kad ir atostogų metu, pačiam tolo pasiilgti tos artimiausios aludės, kurią dažnas čia lanko

(Perkelta į 5-tą pusl.)

VISAM PASAULY

Sekmadienį, rugp. 16 d. apie 10 val. vak. Washingtone mirė Latvijos pasiuntinys Feldmanis. Jis mirė tokia pačia liga, kaip ir sen. Taftas. Prieš 10 dienų buvo operuotas, kiek pagerėjo, buvo išleistas iš ligoninės ir atrodė besitaikęs, bet sekmadienio vakare ramiai užmigo ir daugiau nebeapabudo. Laidojamas ketvirtadienį, Washingtone.

Vakarų Vokietijos propagandistai, norėdami gyventojus atgrasyti nuo amerikinio maisto paketėlių, emė skelbti kad tas maistas užkrėstas polio ir kitomis baisiomis ligomis. Komunistams į talką jau ateina anglai ir prancūzai, kurie baiminasi, kad toks maisto dalinimas gali išaukti didesnį įtempimą. Manoma, kad komunistai per savo agentus ieško angliose ir prancūzuose padėties švelnintojų.

JT susirinko specialiai sesijai svarstyti Korėjos reikalus.

Irane Mossadegh pasidarė tikras diktatorius. Į diktatorių jis įkopė tariamam plebiscitu. Už jo norus neva pasisakė 2,043,389 ir tik 1,207 prieš. Padėties stebėtojai teigia, kad balsavimas buvo išprevertautas Mossadegh šalininkų. Irane vykdytas perversmas nepavyko ir Mossadegh laimėjo.

Vokietijoje priešrinkiminė kova smarkiais šuoliais aštrėja. Socialdemokratai jau kaltina Adenauerį, kad jo partijai rinkimė kovą laimėti turtooliai sudėję 37 milijonus markių.

Prancūzijos paskutinieji streikai atnešė milijoninius nuostolius. Prancūzijos gyvenimą stebintieji nevensgia teigti, kad Prancūzija eina į chaosą.

Paskutinį kartą, išeidami į atsargą, Jungtinio štabo viršininkas gen. Omar Bradley ir Armijos štabo viršininkas gen. J. Lawton Collins, priima 2000 karių paradą, suruoštą jų atsisveikinimui su kariuomene.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Baly Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Baly Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Min. B. K. Balutis, Lietuvos asistentinis D. Britanijoje, išvykęs trumpam laikui į Prancūziją, liepos 21 d., ištiktas širdies smūgio, staiga labai rimtai susirgo. Jis pargabentas namo, kur yra nuolatine gerų gydytojų specialistų priežiūroje. Gydytojų nuomone, teikiama ilgą laiką gydysis ir nutraukti bet kurį darbą. Visi lietuviai garbingam tautos veikėjui nuosirdžiai linki kuogreičiausiai pasveikti ir dirbti toliau Lietuvos labui.

Amerikos prezidento broliui Dr. Miltonui Eisenhoweriui lankantis Argentinoje, vietos lietuviai suėjo su juo į kontaktą, įteikdami raštą, kuriuo dėkojama prezidentui už jo palankumą Lietuvai ir prašoma taip pat ir ateityje veikti Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų išlaisvinimo naudai.

Sirutavičius šiemet tapo Melburno stalo teniso meisteriu.

Anglijos lietuviai vyksta atostogų į Vokietiją. Vyksta ypatingai lietuvių, kurie turi Vokietijoje giminių. Vokiečių konsulatą Londone jau išdavė visą eilę vizų. Vykstant į Vokietiją leidžiama išsivežti 50 svarų čekių ir 5 svarus grynais pinigais. Kelionė ten ir atgal kaštuoja 15 svarų.

Rašinio konkursas, kurį paskelbė Lietuvių Studentų Sąjunga New Yorko Skyrius, yra pratęsimas iki rugsėjo 15 d. Konkurse gali dalyvauti visi LSS nariai. Rašinio tema "Kaip aš savo profesijoje galiu geriausiai prisidėti prie Lietuvos atstatymo" siūsti R. Kežiui, 100 Cock

St., Brooklyn 6, N. Y. Iki šiol atsiųsta šeši rašiniai, iš kurių inžinieriai gausiausiai gina savo šaką, kaip reikšmingiausią Lietuvos atstatymo darbe. LSS New Yorko Skyrius kviečia S. gos narius gausiau konkurse dalyvauti.

Inž. S. Šalkauskas išrinktas Anglijos Fizikos Instituto nariu. Jis yra jau tarptautiniai pasiūlymų išradėjas. Neseniai Kopenhagoje, tarptautinio rentgenologų kongreso metu, įvyko ir elektro-medicininių įrengimų paroda, kurioje buvo išstatyta eilė inž. Šalkausko konstrukcijų darbų.

Baltų Tarybos posėdis įvyko Reutlingene Vokd. Tarybos būstinėje rugpjūčio 5 d. Dalyvavo iš lietuvių pusės Vokd. Tarybos pirm. K. Zalkauskas, Dr. P. Karvelis ir M. Gelžinis; iš latvių pusės — min. R. Liepiņš, ir iš estų pusės — min. Selter. Tame posėdyje atvykęs iš JAV Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidziuskas padarė platų pranešimą apie politinę padėtį ir bendruosius Pabaltijo tautų laisvinimo reikalus.

Vokietijoje dedamos pastangos, kad Vasario 16 Gimnaziją perkeltų į naujus rūmus iki š. m. rugsėjo mėn. 1 d., nes tada prasideda Wuerttemberg-Baden krašte moksals. Bet jei perkėlimas ir kiek ilgiau užtruktų, apsispresta į Diepholzą vaikų vistic nebekviesti ir kiekvieno atveju po atostogų mokslo pradėti jau naujoje vietoje.

Vliko ir PLB Krašto Tarybos narys J. Glemža liepos gale apėlapkė lietuvių bendruomenės

AR ŽINAI?

Jei viena naminės musės pora su visais savo palikuonimis išgyventų visą vasarą, tai rudėnų mes turėtume 191.000.000.000.000.000 muses. Amaras veisiasi dar "vaisingiau" — 1-560 plius 21 nulis gale per vieną vasarą iš vienos poros. Iš kai kurių vabzdžių padėto vienintelio kiaušinėlio išsiritą iki pusretorio tūkstančio jauniklių.

Vyskupas Fulton J. Sheen, pargabęs radio ir televizijos pamokslininkas, paskutiniu laiku savo pamokslus sako iš atmin-

LIETUVIŲ TEATRAS PRADEDA DARBĄ

Chicago Lietuvos Teatre šio sezono pradžioj statomas V. Mykaloičio-Putino "Valdovas". Veikalą režisuoja aktorius Antanas Rūkas. Kitus du veikalus, kurie numatyti šio sezono repertuare, režisuos Vytautas Valiukas ir Gasparas Velička.

Tu pastatymų darbo Liet. Teatre aktoriai imasi su žymiai pakilešne nuotaika, negu anksčiau, nes jiems nebereikės dirbti techninio bei administracinio spektaklių darbo, kokį ligi šiol turėdavo atlikti jie patys su režisioriumi. Tą darbą dabar atliks specialio šio teatro administracijos, sudaryta JAV LB Chicago Apygardos Kultūros Tarybos, kuriai pirmininkauja prof. Ad. Varnas.

Lietuvių Teatro Administratorius

Spakenberge-Geesthachte, Luebecke (Meesen, Artillerie ir klaidėdžių apylinkė), Bad Schwartau ir Neustadt apylinkė bei senūnija. Pranešimuose palietė lietuvių išlaikymo, kultūrinės veiklos ir priaugančios kartos tautinio švietimo klausimus. Be to, apibūdino tarptautinę padėtį ir Lietuvos bylą, VLIKo bei kitų lietuvių organizacijų veiklą ir lietuvių dalyvavimą tarptautinėse organizacijose. Kaikuriose vietose lietuvių tremtinių padėtis rasta labai sunki.

DAR NEVELU, bet veikiai gali būti PERVELU, norint įsigyti rinktinę rašomąją mašinėlę lietuvišku arba amerikonišku raidynu.

Rašomosios visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios "Smith-Corona", gaunamos išsimokėtinai.

V. BARTKUS
712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio.
TEL.: LI 1-6716

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583
Rezidencijos Republic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždaromas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago III.
Sąukite — YA. 7-7381
Prima: vakarais 6 iki 9, seštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmad.
tik susitarus

Tel. ofiso ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 7-9 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais
12-4 p. p. šeštadieniais.

ties, nežūrėdamas į jokių užrašus. Paklaustas, kodėl taip daro, jis atsakė: "Neseniai išgirdau, kaip viena mano klausytojų pasakė: Jei jis neatgimena, ką jis mums nori pasakyti, kaip jis gali tikėti, kad mes atsiminsime, ką jis pasakė..."

New Yorko neseniai miręs advokatas S. Untermyer, padėjęs dviem stambiom vario gamybos firmoms susijungti į vieną milijoninį koncerną, gavo už tą darbą rekordinį honorarą — 775.000 dolerių.

Sovietai turi šiuo metu tris televizijos stotis: Maskvoj, Leningrade ir Kijeve. JAV jų turi 149 dabar ir po ketverių metų ketina turėti 1800.

Normann mieste, Oklahomoj, veikia įstatymas, draudžias merginai sėdėti ant savo mylimojo kelių. Tačiau toks sėdėjimas nekaitomas nuskaltamu, jei mergina, prieš atsisėdama, padeda ant kelių pagalvėlę.

Miestelyje Barre, Vermont, tebegalioja įsakymas, kad kiekvienas miestelio gyventojas sekmadienio vakare turi nusimauyti.

Didžiausias vėžio judėjimo greitis — 4 mylios per dieną.

Aplink pasaulį keliaujas Adlai Stevensonas, lankydamsis Londone, buvo priimtas Anglijos karalienės. Vykdamas audiencijon, jis turėjo tinkamai apsiengti — tam tikru vizitiniu švarku ir cilindriu. Šią aprangą jis turėjo išsinuomoti specialoj krautuvėj už 6 dol. 82 ct.

Amerikoje esą šeši milijonai kairiarankių. Jiems specialiai yra gaminamos beisbolo pirštinės, golfo lazdos ir net dantų gydytojų įrankiai.

Automobilių vagių amžiaus vidurkis — 18 metų.

Buv. prezidentas H. Trumanas keliavo daugiau, nei kuris kitas JAV prezidentas — vidutiniškai 86 mylias kiekvieną prezidentavimo dieną. F. Rooseveltas yra antrojo vietoj su 80 mylių ir W. Howardas trečias su 78 myliom. Dabartinis prezidentas tuo tarpu esąs tuo atveju gerokai atsil-

kęs Dabartinis jo balansas yra tik 20 mylių į dieną.

Hollywoodo žvaigždė Yvonne de Carlo, tvirtinama, maudantis tik aluje. Alaus vonios labai gerai veikiančios jos kūno odą.

Elektra kaip gydymo priemonė buvo žinoma senų senovėje. Gražuolės Kleopatros, gyvenusios 69-30 m. pr. Kr., gydytojas gydydavo savo valdovės galvos skausmus lengvais elektros žuvų srovės smūgiais.

Toronto, Kanadoje, baptistai prie savo maldos namų pristatė bokštą, kurio languosna sudėtos visame pasauly surinktos karo metu subombarduotų įvairių šventyklų langų šukės.

Vienas Amerikos kariuomenės seržantas Korėjoje gavo įsakymą pasitraukti su savo grupe į užfrontę, atvykti į nurodytą kryžkelę ir ten laukti sunkvežimio ir tolimesnių įsakymų. Pasakyta, padaryta. Kelias valandas veltui laukęs žadėtų sunkvežimio ir įsakymų, seržantas neteko kantrybės. Suradęs lauko telefono postovį, paskambino į savo pulko štabą. "Simts velnių, kas ten su jumis darosi, prakeikti miegeliai. Aš čia jau kelias valandas kepu su savo vyrais saulėje..." "Ar Tamsta žinai, su kuo šneki?" — nutraukė seržantą balsas iš pulko štabo. "Ne." — "Čia kalba pulkininkas Mortonas", — prisistatė anapus linijos. "Pone pulkininke, ar Tamsta žinai, su kuo tamsta kalbi?" — paklausė staiga išprkaitavęs seržantas. "Ne", — atsakė pulkininkas. "Ačiū Dievui", — atsiduso seržantas ir padėjo telefono vamzdelį.

Seniausias ir gražiausias ilustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siunčiamas

dovana.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis
1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis
545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Bačiulis A.,
9 Broad St.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
Yard 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbanas,
1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
Vl. Pauza,
9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas,
314 Walnut St.

New York-Brooklyn
Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeeth, N. Y.

Omaha, Nebr.
J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingla,
190 Catherine St. S.

Montreal, Canada
Stepas Kėsgaila,
6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas,
62 Pauline Ave.

Welland, Canada
Zukauskas Kazys
87 Thorold Rd.

Anglijoje
Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thornham Green,
London W. 4

Australijoje
Povilas Lukošūnas,
Box 1665 M. G.P.O.,
Adelaide, S. A.

Australia
P. Ambraza
29 Elsemere St.
Kensington
Sydney

Brazilija
Meldutis Laupinaitis,
Caixa Postal 118
Sao Paulo

Colombia
K. Klaušauskas,
Apartado nae 2836
Medellin

Venecueloje
c/o Cristalerias Nacionales,
Apartado 4532
Maracay

Venezuela, S. A.

PALAIKYKIME TUOS

kurie skelbiasi DIRVOJE!

TUOJ ISIŠGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius)	2.25	Namai ant smėlio	2.00
Step. Zobarskas		J. Gliuda	
Aukštųjų šimonių Likimas	2.50	Nemunas	
Ieva Simonaitytė		St. Kolupella	2.50
Anglų kalbos gramatika	2.00	Neramų buvo Laisvės Alėjos	1.50
J. Kukananza		B. Daubaras	
Anderseno pasakos	2.00	Our Country Lithuania	5.00
		V. Augustinas	
Anglų kalbos gramatika	1.00	Po Tėvynės dangum	
V. Kamantauskas		Zodaių vėžs Nemunėlio.	
Aukso kirvis	2.50	Paveikslai V. Augustino	2.00
Juozas Svalstas		Petras ir Liucija	1.20
Barabas	2.25	Romani Rolland	
Paer Lagerkvist		Pasaulio Lietuvių Žinyras	5.00
Baltasis Vilkas	1.00	Anicetas Simutis	
K. Binkis		Princas ir elgeta	1.20
Baltis	1.50	Mark Twain	
J. J. Bačiūno leidinys		Pirmas rūpestis	2.00
Baltaragio malūnas	2.50	Jurgis Jankus	
K. Boruta		Pragaro pašalstės	2.50
Broliai Domeikos	2.50	V. Alant	
L. Dovydenas		Partizanai už gelež. uždangos	2.50
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Daumantas	
B. Stundžia		Per Klausučio ulytėlę	2.20
Didžiosios atgailos	3.50	Liudas Dovydenas	
R. Spalis		Pictų vėjelis	1.60
Džiaukis gyvenimu	0.70	Vytė Nemunėlis	
O. Swett Marden		Paklydę paukščiai I	2.20
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Jurgis Jankus	
Stepas Zobarskas		Paklydę paukščiai II	2.60
Daili saulytė	0.50	Jurgis Jankus	
Gyvacių lizdas	2.60	Petras širvokas	2.70
Francois Mauriac		Juozas Svalstas	
Gatvės Berniuko Nuotykių	6.00	Pabučiavimas	1.50
R. Spalis		J. Grubas	
Gimdytoja	1.75	Raudonasis siaubas	1.25
Francois Mauriac		Salik Vogulov	
Giesmė apie Gediminą	2.00	Raudonasis Tvanas	
B. Sruoga ir V. Petravičius		Ignas Seinius	
Gintariniai vartai	2.00	Raudoni batukai	1.50
N. Masalaitė		Jurgis Savickis	
Gimtojo žodžio baruose	1.50	Ramybė man	0.80
P. Jonikas		J. Kėkstas	
Gyvulių ūkis	1.00	Raguvos malūnininkas	0.25
George Orwell		V. Tamulaitis	
Haifo pasakos I ir II dalis	2.75	Sudie, pone Cipse	0.75
Kazimieras Sapieha	2.50	James Hilton	
B. Sruoga		Silkai ir vilkai	1.00
Karoliai	2.50	Runcė Danderinis	
Guy de Maupassant		Saulės laikrodžiai	1.00
Kaip jie mus sušaudė	1.80	Henrikas Nagys	
J. Petruitis		San Michael knyga I	2.50
Kuprelis	2.00	Axel Munthe	
Ignas Seinius		San Michael knyga II	2.50
Kalorijo, ir dolerai	2.00	Axel Munthe	
Vilius Brazvilius		Šventieji akmenys	2.00
Kryžkelės	3.50	Faustas Kirša	
A. Vienuolis		Šventoji Lietuva	3.00
Konradas Valenrodas	1.50	Jurgis Savickis	
Adomas Mickevičius		Šventoji Inga	1.00
Keliai ir kryžkelės	2.50	Sapnų pėdomis	1.00
Putinas		V. Kazokas	
Kaimiečiai	2.50	A. Škėma	
V. S. Reymont I-II-III-IV		Tarp žalsvų palapinių	3.00
Kudirkos raštai	5.00	P. Kesijūnas	
Kelias į pasisekimą	2.00	Tėvų pasakos	1.90
Grabau-Grabauskas		A. Giedrius	
Lietuvių Tautos Istorija	3.00	Tollmieji kvadrantai	2.00
Dr. P. Jonikas		J. Grišmanauskas	
Lyrika	2.00	Tautosakos Lobynas	3.00
K. Binkis		J. Baly	
Lėta	1.80	Tomas Nipernadis	2.50
Stasius Būdas		August Gailit	
Lietuva	2.75	Trylika nelaimių	1.25
A. Bendorius		R. Spalis	
Lietuvių Literatūra	2.00	Tarp pelių ir vyrų	1.25
Pranas Naujokaitis		John Steinback	
Lietuvių Tautos Kėlas	3.00	Tėvųjų pasakos	0.80
M. Biržiša		A. Giedrius	
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	Ugnies pardavėjas	1.00
Red. prof. Skardžius		Baly Rukša	
Lietuviškos pasakos	2.50	Valkų pasakos	1.00
J. Baly		N. Butkienė	
Lietuvių poezijos antologija	6.00	Vidurnakčio vargonai	1.50
J. Aistis ir A. Vaičiulaitis		Ceslovas Grincevičius	
Lėkčio atsiminimai (jaunimui)	1.50	Vincas Krėvė Mickevičius	2.00
A. Giedrius		Valkų knygelė	1.80
Lietuvių archyvas	8.00	M. Valančius	
Bolševizmo metai		Vieneri metal ir viena savaitė	1.50
Lietuvos Valstybės Konstitucijos	0.70	B. Gaidžiūnas	
B. T. Dirmelkis ir V. Rastenis		Varpai skamba	2.50
(Jonas Andrius ir Petras Svyrius)		Stasius Būdas	
Mazasis Lietuviškas	1.50	Vyturėliai Laukuose	0.75
Angliškas Žodynas	2.00	Vikt. Simaitis	
Vilius Pėteraitis		Tauploji Virėja	2.00
Metūgės	1.00	Užuovėja	3.50
B. Pūkelevičiūtė		M. Katiliskis	
Mėnuo vad. medaus	2.50	Žemaitių žemė	1.50
N. Masalaitė		Žemaitių krikščias	3.50
Meskiukas Rudnosukas	2.00	Žvaigždėtos naktys	1.00
Vytė Nemunėlis		Augustaitis-Vaičiūnienė	
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite		Žmonės apt vieškelio	1.00
		Liudas Dovydenas	
		DIRVA, 1272 East 71 St.	

Lietuvių Prekybos Namai Chicagoje

Viena moderniausių, lietuvių vadovaujama, baldų ir namų įrengimų prekybos įmonė, užimanti per 15,000 kv. pėdų plotą.

Baldai ir kiti namų įrenginiai pristatomi iki 150 mylių už Chicago be jokių primokėjimų.

TELEFUNKEN RADIO APARATAI

Europos stotims klausyti, televizijos aparatai, rašomosios mašinėlės lietuvišku raidynu.

Įmonė atidaryta: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vak.

STUDENTŲ ŽODIS

Nr. 9

Redaguoja: K. Ostrauskas, R. Mieželis ir Vyt. Kavolis.

Red. adresas: Mr. Vytautas Kavolis, 5317 So. Maryland Ave., Chicago 15, Ill.

Nr. 9

Chicagos suvažiavimo proga

Po dviejų (trečių istorijon aukso raidėmis įėjusio) gyvenimo metų, Studentų Sąjunga yra atsidūrusi viliojančios krizės akivaizdoje. Baigia savo akademines kadencijas toji studentų karta, kuri šią organizaciją kūrė — kartą, kurios intelektualinės ir visuomeninės šaknys palikusios Europoje. Nežinome, kokia dvasia valdys tuos jaunesnius kolegas ir kolegas, kurie iš mūsų nusidribsių rankų perims akademinių gyvenimo vadžias ir botagą, bet žinome, kad bus skirtinga ši dvasia, nes žmogaus gyvenimas nesikartoja. Šiai kartai Amerika bus ne vien provokacija ir nelemas laikinumas, bet bus jų visuomeninį išsivystymą saistanti aplinka: mes gi savyje rėmėmės europinių tradicijų didybe ir slydome ties jos menkystėmis.

Vilioja kūrybingą visuomenininką ši lengvai pramatoma krizė tomis savo suteikiamomis galimybėmis sukurti ką nors naujo, nebūto, visiškai naujingo. Neatsivežėme Studentų Sąjungos iš Vokietijos barakų nė mes: tokio pobūdžio akademinės organizacijos nebūta mūsų tautoje nuo pat Maskvos ir Varšuvos studentų draugijų laikų perėjo šimtmečio gale. Sukūrėme ją patys, iš savo lietuviškų tradicijų, lietuviškų jausmų ir aplinkos reikalavimų. Sukūrėme ją tam, kad į jai mums mūsų gyvenime padėtų: ir apžvelgdami jos dvimetę istoriją, turime prisipažinti jog ji mūsų gyvenime yra buvusi šviesi ir pozityvi įtaka.

Amerikos subrandanti naujoji lietuvių akademikų karta stoja prieš tą patį uždavinį — susikurti bendrinę savo organizaciją savo pačios dvasinio veido atvaizdan. Studentų Sąjunga yra vienintelė organizacija, su kuria jaunoji karta susiduria, kuri neturėtų iš anksto nustatytų ir nariams primestų ideologinių rėmų ir visad būdinių, kad nebūtų "klaidingų" nukrypimų, dvasios (gerosios ar piktosios?) vadovų. Ši padėtis kiekvienam Sąjungos nariui suteikia teisę reikalauti, kad Sąjunga būtų tokia, kokia į jai jam reikalinga — ir į jai iškelia atsakomybę kiekvienam būditi, kad veikla niekad neatitoltų nuo gyvenimo, koks jis iš tikrųjų gyvenamas ir netaptų kandžių apgraužtos kabininės išminties pravedimo rezervatas. Todėl Studentų Sąjunga yra bręstantio visuomeniškumo eksperimentavimui paties Dievo skirtoji vieta.

Vadovaujančiųjų šiai veiklai užduotis ne tik neprarasti sąlyčio su realiu gyvenimu, su tomis problemomis, kurios mus iš tikrųjų kamuoja, bet taip pat šiam visuomeniniam eksperimentavimui suteikti pagrindus ir formas. Jų vaidmuo — išreikšti ir atstovauti tas vertybes, be kurių bet koks visuomeninis veikimas lieka tik niekieno nesaistantis ir gana neprasmingas žaidimas. Saugotis reikia "moderniško" psichozo žiūrėti į visuomeniškumą kaip į parazitiską visuomenės išnaudojimą iš tų pusės, kurie neturi reikalo rūpintis pragyvenimu. Visuomeniškumas visad reikalauja įsipareigojimo — ir šis priklauso nuo vertybių pajutimo savy, — o iš tų, kurie nori ar mėgina vadovauti, visuomeniškumas reikalauja pasiaukojimo. Su šio reikalavimo atmetimu mes niekad nesutaukysime, ir parazitiskam "socialite" (amerikoniškai "visuomenininko" savokos atitikmuo!) liks toji speciali mūsų pnieka, kuri jam vienam ir teskirta.

Ką išmintingieji dirba iš pasiaukojimo, tą kvailiai daro dėl juoko, anot Aldous Huxley.

Lietuviškos pasaulėžiūros reikalais

SAULIUS SIMOLIONAS

Galima aiškiai pasakyti, kad mūsų rimčiausias intelektualinis susirūpinimas turėtų liesti lietuviškos intelektualinės pasaulėžiūros susidarymą. Dabartiniais laikais šis klausimas pasidaro dar aktualesnis, kada tautos gyvenybė tebūna išsaugota tiek, kiek sąmoningi bus jos tautiečiai. Reiškia, ne vien tik priešpaudos atvejū, bet taipogi tai liečia ir tuos lietuvius, kurie yra išsklaidę į kitus kraštus, ir galimas daiktas, ateityje, kompaktinė lietuvių tautą federacinėje tautų sąjungoje.

Kada nors, kovai apstojus su mirtingais priešais, stabtelėsime ir padūmosime, kas yra iš tikro tie mūsų lietuviški įsitikinimai, kurie išlaikė mūsų tautą gyvą per amžius, rišdami kartą su kita. Ar tai padarysime laisva valia vien tik iš savo kūrybingumo, ar būsime politiškai priversti, ateities galimoje kelių tautų sąjungoje, mes įsisąmoninsime į save pačius ir tuokart susidursime ne paskirai, kaip šiandien, bet visi kartu, su lietuvių tauta senovėje ir viduramžiuose, ir su lietuvių tauta at-
budime ir prisikėlime, ir su lie-

tuvių tauta tokiose sąlygose, kokioms ji bus. Tuomet jau nebe-gyvensim galūlaukėje ir ant kryžkelių nestovės vien tik smutkeliai ir lietuviški parašai, bet gyvensime ke-
liu kultūrų aplinkoje ir paties gyvenimo būsime priversti įsiver-
tinti platesniu mastu, ne-gy-
vą kada nors prieš tai; ir at-
tinkamai pažinti savo pačių ve-
idą, nors vien tik vietinių ar fe-
deralinių rinkimų tikslais. Lie-
tuvių tautos pagrindinis ryšys
su gamta pasikeis į ryšį su žmo-
gum. Reikia viltis, kad tas ry-
šys su žmogum lietuvių tautai
ateityje nebus toks skaudus,
koks jis buvo prūsams vokiečių
"Drang nach Osten" pasėkoje.

Aiskumo dėliai primintina, kad tautos pasaulėžiūra nėra nei mokslinis, nei moralinis dalykas, bet sąmoningos visuomenės gy-
venimo reikšmės supratimas. Aiš-
ku, dėl to mes nebusime moksliai geresni specialistai, kaip buvome, nebūsim ir mora-
liai geresni žmonės, bet užtat
būsim viena tvirta tauta nuo-
virsaus iki apatios. Pradedant
universitetu ir baigiant fabriku,
lietuviškumas perpildytų visą

visuomenišką gyvenimą. Nebe-
būtų grėsmės, kad lietuviška
universitetinė publika federaci-
nėje sąjungoje galėtų išblėsti,
nes, išsivysčius lietuviškai pa-
sauležiūrai, lietuvis akademikas
jaušis pilnu žmogum ir namie.
Nebeprasikartotų Karaliaučiaus
universiteto liūdna istorija, kur
tie prūsai, kurie temperamen-
tiškai buvo suviloti žmogaus
sąmoningumo, nuėjo su vokie-
čiais, kaip Immanuel Kant; o tie,
kuriems temperamentiškai pri-
gimtoji padangė buvo brangė-
nė, sugrįžo atgal pas savus ir
paskirai ten užgeso, kaip pvz.,
Liudvikas Gediminas Rėza ir,
dabartiniais laikais, nors ir ne-
karaliaučius, Vydūnas (prisi-
minkime, kad pastarąjį prie tau-
tos kamieno beveik ir nejungė
jos valstybinis gyvenimas).

Kokia bus lietuviška pasaulė-
žiūra ir kaip ji bus kuriama —
negalima pasakyti a priori, nors
psichologiškai ji, aišku, nebus
atitrukus nuo praeities ar da-
barties. Jei pasimokysime iš
praeities, nebesileisime svetimų
vištų į lietuvišką daržą. Konkre-
čiai kalbant, neatiduosiom dykai
visų savo šviesiausių protų So-
lovjovams ir Berdialjevams, jau
nekalbant apie Dostojevskį, kad
vokiečiai Muckermann padarytų
mūsų studijų antraeilę santrau-
ką ir nusineštų sau garbę — ar
iš Vokietijos bei Prancūzijos, o
dabar, galbūt, net ir iš Ameri-
kos tų tautų pasaulėžiūrų nau-
jausiomis madoms, kaip pvz., Li-
teratūros Lankai; bet padūmo-
sime mes patys savo pačių min-
tį.

Valstybinis mūsų tautos gy-
venimas buvo nepaprastai gra-
žus. Bet gaila, kad mūsų inte-
ktualiai, parsimportavę sveiti-
mas prekes, tepasitenkino, da-
ugiau ar mažiau vien tik jų
sudėliojimu į vitriną, kad su-
paryžins Kauną. (Jean Mau-
clere nė be pagrindo džiaugiasi
Larousse enciklopedijoje, kad
lietuvių intelektualai labai ger-
bia, vertina, ir seka prancūzų
kultūrą). Kad net Mykolaitis-
Putinas pasidavė laiko dvasiai
ir kritikavo Vydūną, kad jo
mokslas neužtenkamai mokslas,
o menas neužtenkamai menas,
kada pastarasis yra laikytinas
pirmutiniu lietuviškos pasaulė-
žiūros pionieriu ir kai tik tuo
jis ir stengėsi būti, nors, jei
būtų nuėjęs vokiečiais takais,
gyvenimiškai jam būtų lengviau
klojosi.

Sakoma, kad amerikoni-
tų "gay twenties" su one
step'u, fokstrutu, Valentino ir
Fordo automobiliu, bet tokį pat
darbmetį ir mes turėjome lais-
voje Lietuvoje. Aišku, jei tau-
ta nepasiekia virš laiko dvasios,
yra įrodymas, kad neturime tau-
tiškos pasaulėžiūros; o tokiu at-
veju tai ne nuodėmė. Bet vi-
siems kavalierauti ir karinin-
kauti neišmintinga, neįmanoma
dėmesin net šių tragiškų laikų są-
lygų.

Todėl šiandien mūsų lietuviš-
kas visuomeniškumas išsivijioje
neturi būti grindžiamas vien tik
valstybiniais atsiminimais ir as-
piracijoms, o kultūrinėje srityje
leidžiant veikti tuščiam kos-
mopolitizmui, kuriuo Lietuvoje
jau užtenkamai buvo sirgta, ar-
ba visiškai ja nesirūpinant.
Priešingai, turi būti imtasi siek-
ti ir įieškoti tvirtesnio pagrin-
do mūsų visuomeniškam veiki-
mui, tuo būdu prisidedant prie
lietuviškos pasaulėžiūros išvys-
tymo.

O jei kartais Lietuva dar ilgai
ilgai būtų vergovėje, tai kaip
tuomet su išsivija? Žinoma, ri-

Priklausomybės dilema

VYTAUTAS KAVOLIS

Misiškis studentas Ameriko-
je (kalbu ypač apie jaunesnius)
visu savo gyvenimu ir
ypač dvasia yra atsidūręs tarp
dviejų pasaulių. Popieriais pri-
klauso vienam ar kitam, darbo-
tvarke irgi atitinkamai išderina
— bet savo visuma jis negali
tobulai niekur priklausyti.

Ivairių jaunimo sambūrių nu-
siskundimai savo narių organi-
zacinio elgesio stoka yra tik vie-
nas reiškinys susikuriantios mū-
šų tarpe dvasinės orientacijos,
kuria galėtume apibūdinti kaip
nepajėgumą niekur priklausyti.
Priklausyti visa širdimi, vis-
mis mintimis. Šis nepajėgumas
tik užkenciuojamas ne retai jį
palydintio ir iš tų pačių šaltinių
kylančio noro kur nors žūtibūti-
nai priklausyti, toje priklaus-
omybėje surasti atramos.

Kai kurių ankščiau nemaža
gyvenimu besidžiaugusių jau-
nuolių stojimas į vienuolynus,
tik pakliuvus į žadėtąją Ameri-
kos žemę; tendencija anksti
(kartais net vyresniusius šei-
mos narius pastatant prieš įvy-
kusį faktą, kas ima virsti epi-
demią!) kurti lietuviškus ir nelie-
tuviškus šeimų židinius — yra
bandymai išsiskirti iš tų dile-
mos, kurios ragais laikėme (1)
norą ir (2) nepajėgumą niekur
pilnufinai priklausyti.

Intensyvus ideologinių, kultū-
rinių, politinių sambūrių soli-
darumas, rūpinantis didžios
reikšmės klausimais (gal iš viso
daugiau europinė liga) — šiand-
ien, jaunimui, praeities daly-
kai. Jis ištrūkė iš tos nuotai-
mos gniaužto, kuri jauną žmogų
vesdavo įsirikti į kokios nors
idėjinės kovos aktyvo eiles ir
paryžins Kauną. (Jean Mau-
clere nė be pagrindo džiaugiasi
Larousse enciklopedijoje, kad
lietuvių intelektualai labai ger-
bia, vertina, ir seka prancūzų
kultūrą). Kad net Mykolaitis-
Putinas pasidavė laiko dvasiai
ir kritikavo Vydūną, kad jo
mokslas neužtenkamai mokslas,
o menas neužtenkamai menas,
kada pastarasis yra laikytinas
pirmutiniu lietuviškos pasaulė-
žiūros pionieriu ir kai tik tuo
jis ir stengėsi būti, nors, jei
būtų nuėjęs vokiečiais takais,
gyvenimiškai jam būtų lengviau
klojosi.

Bet šitas ištrūkimas iš nusi-
teikimų, nušvietusių mūsų pra-
eiti, nereiškia įsilejimo į naują
bojimąsi valstybiniais atsimi-
nimais ir aspiracijoms sunaikin-
tų lietuvių išsivijos ateities
kartose, ir tuomet tikrai skau-
dus smūgis būtų suduotas lie-
tuvių tautai ir mums patiems, nes
mes esam tauta ir, palaidojus
tautą, esame palaidoti ir mes.
Bet visvien tikriausiai išliktų,
kur nors kokiam pasaulio kam-
pe tautos šaknelė. Merdėtų ir
skurstų ji svetimųjų aplinkoje,
o jos nusivylimas būtų begalinis,
nes ji galėjo būti ir sveika ir
tvirta. Savo sąmoningoms atei-
ties kartoms mes turime jausti
pareigą eiti prieš likimą, nes
tikrai nenorim palikti paliku-
nims nelaimę kaip palikimą.

— amerikonišką — dvasinę at-
mosferą ir tuo pačiu problemas
sprendimo. Viena, mūsų praeitis
ir mūsų kultūra mumyse dar
perdaug gyva ir tada, kai to ne-
atpažįstame ir nepripažįstame
(reiškiniai, kaip Lithuanian Uni-
versity Club Chicagoje liudija,
kad jie gyvi ir čia gimusiuose
lietuviuose). Antra, Amerika
mūsų problemas negali išsprę-
sti, nes ji pati panašų kamuojā-
ma! Ypač gi ten, kur mūsų dau-
sų tarpe dvasinės orientacijos,
kuria galėtume apibūdinti kaip
nepajėgumą niekur priklausyti.
Priklausyti visa širdimi, vis-
mis mintimis. Šis nepajėgumas
tik užkenciuojamas ne retai jį
palydintio ir iš tų pačių šaltinių
kylančio noro kur nors žūtibūti-
nai priklausyti, toje priklaus-
omybėje surasti atramos.

Jie visi susiduria su ta pačia
šaknis praradusio žmogaus, tar-
pinio (tarp dviejų pasaulių sto-
vinčio) individo priklausomybės
dilema.

"Gengė" šią problemą laikinai
išsprendžia vaikystėje. Vėliau
ateina savotiškai romantiškas
periodas, kuriame iš tarptautinio
draugysčių, dažnai "teen-
ager'iu" šeimos laukiama atsai-
kymo į esmiškai metafizinį klau-
simą. Į šeimą šie jaunuoliai žiūri
su dideliu rimtumu, idealizmu ir
romantišku susižavėjimu. Šeima
nepastovi todėl, kad jie perdaug
trokšta priklausyti, sutapti, su-
siliesti — fantastiški ir neįma-
nomi tikslai — ir yra tam per-
daug nepajėgūs. Jie trokšta in-
tensyviai priklausyti, bet nesu-
geba priklausyti iš viso.

Toliau priklausomybės proble-
mą sprendžia įvairūs, nebūtinai
formaliai organizuoti, sąjūdžiai
(religiniai, komunistiniai, anti-
semininiai, šovinistiniai ir t.t.),
kurie už emocijų pasidavimą
atsilygina priklausomybės jaus-
mo užtikrinimu — priklausomy-
bės miniai. Priklausomybė, bū-
dama netikra, nes psichologiškai
nepagrįsta, desperatiškai saugo-
jama: žmogus bijo bet kuo išsi-
skirti iš kitų, atsilikti madose,
bet ir juos praugyti, net kai ga-
li. Stengiamasi viskuo priklaus-
yti miniai — akiai, greit įau-
rinamai, beatodairiai: sporto
rungtynių, rasių kovos, plojan-
čių, klykaujančių, langus dau-
žančių, pranašus kryžiuojan-
čių... Miniai priklausyti sau-
giausia, bet tam reikia pasiduoti
jos vidutiniškumui ir abejingumui
visam, kas neerzina labiau-
siai atbūkusį nervų. Stovis pa-
vojingas: visad atsiranda nepa-
togių individų, kurie protestuoja
prieš šį atbūkimą, ir tokie savo
abejojimais sugriaua dirbtinį
saugumą jausmą, pareinanti iš
priklausomybės inertiškai plū-
duriuojanti miniai, kuri pati
niekur nepriklauso ir todėl ne-

AKADEMINIAME PASAULYJE

• Studentų suvažiavimas Chi-
cagoje, Liet. Auditorijoje (3137
So. Halsted St.), atidaromas
rugpjūčio 22 d., 9:30 val. Po
prezidiumo ir komisijų rinkimų,
dvi paskaitos: stud. Sauliaus Si-
moliono iš Detroito "Studentijos
veidas ir nauji keliai" ir stud.
Vyt. Vyganto iš Brooklyno "Ver-
tybės studentiškame gyvenime."
Po paskaitų diskusijos.

Popietiniame posėdy (13:30
val.) bus apžvelgiamas Sąjungos
praeities darbas (R. Mieželis, L.
Grinius ir kt.), Šalpos Fondas ir
skystai padarys pranešimus, o
paskui — ateities veiklos klau-
simais visa eilė Sąjungos veiklų
skaitys trumpus (5-10 min.)
pranešimus. Tarp paliestų te-
mų paminėtinos: bendrinės stu-
dentų organizacijos veiklos gai-
rės (Vyt. Kavolis), skyrių veiklų
galimybės (E. Zabarskas ir
Clevelando atstovas), šalpos
darbas (L. Grinius), informaci-
nės veikla (linformacinės Tarny-
bos atstovas), Amerikos lietuvių
ir tremtinių studentų bendradar-
biavimo galimybės (Lithuanian
University Club pirm. Klaudijus
Luth-Liūtas), alumnų organiza-
vimas (Vyt. Gylis), Pasaulio
Lietuvių Studentų Atstovybės
perspektyvos (J. Smulkštys),
Baltų Studentų Federacijos kū-
rimasis (K. Kudžma), studijų
dienes aplamai ir Clevelando
specialiai (A. Barzdukas), jau-
nesniųjų narių pažiūros ir veiklų,
tarptautinis egzilių studentų
bendradarbiavimas (J. Gylis),
įstatų reikalai (Br. Juodelis),
"Studentų Gairių" problemos
(A. Kėželis), finansiniai reikalai
(G. Zauniūtė). Referentų tarpe
dalyvaus iš įvairių Amerikos
kampų suvažiavimui suplaukę
patirties ir minčių turintieji na-
riai.

Seštadienio vakare, 19:30 val.,
Liet. Auditorijos didžiojoje sa-
lėje įvyksta linksmas vakaras
su šokiais, grojant B. Pakšto
kapelai, ir studentiška progra-
ma. Vakaras viešas: visuomenė
kviečiama gausiu dalyvavimu
paremti studentus.
Sekmadienį, pamaldos: evan-
gelikams šv. Petro ir Povilo baž-
nyčioje (So. Halsted & 19 Pl.)
8:15 val., katalikams šv. Kry-
žiaus bažnyčioje 10 val.
12:30 val. prasideda pirmasis
sekmadienio darbo posėdis, ku-
riame baigiami pranešimai veiklų
klausimais, diskusijos, klau-
simai ir pasiūlymai.

gali nieko pastovaus nei su-
kurti, nei užtikrinti.
Žmogus pasidaro minties su-
žeidžiamas ir minties bailus. Iš-
šaukimas intelektualinės dviko-
von, pasiūlymas kritiškiau ir gi-
liau įsisąmoninti, priimamas su
pagaugais: subversija! (tačiau
dažniausia ne politinė, o to ne-
tikro išorinės priklausomybės
jausmo): Reaguojama tingiu
abejingumu arba mecarhišku
knygų deginimu. Taip suprasta
ir taip pagrįsta priklausomybė,
aišku, žudo laisvą reikšimą ir
kūrybingumą aplamai.

Teks, dar kuris laikas palauk-
ti, kol galėsime atraportuoti apie
šių tendencijų pasėkas jaunajai
mūsų visuomenei. Gali jos mūsų
kultūriniai ir politiniai gyve-
nimai labai būti liūdnos — prie-
žastim įvairių psichopatinių, to-
titaristinių apraiškų. Bet gali
ir vilčių sukelti, nes skėstantis
— ir desperuojantis — griebia-
si už skustuvo, o jeigu jam bus
paduota kas nors gero ir tau-
raus — galbūt, net ir už to.

17 val. Liet. Auditorijoje
įvyksta iškilmingos aktas — su-
važiavimo uždarymas, kurio me-
tu prof. Stp. Kolupaila (Notre
Dame univ.) skaitys paskaitą
apie lietuvių studentų Lietuvoje
ir Amerikoje. Studentai, atrodo,
išpildys trumpą ir turiningą
meninę programą. Laukiama
gausaus suvažiavimo dalyvių ir
visuomenės atsilankymo.

19 val. suvažiavimo dalyviams
ir kvietiesiems svečiams — jau-
ki arbatėlė.

Atkreipiame dėmesį, kad kai
kurios valandos, paskelbtos Stu-
dentų Gairių 7 nr., pakeistos.
Galutinės informacijos tilps Chi-
cagos dienraščiuose prieš pat su-
važiavimą. Kolegas-es raginame
jokių klūčių nesileisti sutrukdo-
miams suvažiavime dalyvauti, ir
dalyvauti pasirengus.

• Br. Juodelis yra techninės
suvažiavimo rengimo komisijos
pirmininkas, o K. Mikėnas (6740
So. Campbell St.) rūpinasi bu-
tais. Komisijoje aktyviai dar-
buojasi dar A. Kėželis, A. Ba-
kaitis, R. Babickas, L. Širmuly-
tė, A. Klorė, R. Gaška, Vyt. Gy-
lys, R. Mieželis ir kt.

• Studijas baigusieji. Be pe-
reitame S2 nr. išvardintųjų,
šiais metais mokslo laipsnius
gavo šie lietuviai studentai:
A. Zarskus, Bonnos univ., Vo-
kietijoje, teisių daktaras.
Irena Gotceitaitė, humanita-
rinių mokslų bakalauro laipsnį
Toronto univ., Kanadoje.

Alfredas Daubaras, komercij-
os bakalauro Manitobos univ.,
Kanadoje.
A. Jasaitytė sociologijos ba-
kalauro Marygrove koledže, De-
troite.

J. Vadopalaitė chemijos bak.
College of St. Francis, Joliet, Ill.
E. Veleckis, chemijos bakala-
ura Illinois univ., Urbanoje.
J. Deckytė, filologijos bak.
College of Mt. St. Joseph, Ohio.
J. Vailokaitytė, socialinių
mokslų bakalauro ten pat.

M. Z. Daugėlaitė, biologijos
bakalauro New Yorko univ.
Juozas Rasmayas, skraidymo
instruktorius diplomą Illinois
univ., Urbanoje.
V. P. Vygantas psichologijos
magistrą Fordhamo univ. New
Yorko.

A. Baužinskaitė baigė Mary-
ville koledžą St. Louis.
V. Žvirzdys, politinių mokslų
magistrą Wisconsin universite-
te Madison, Wis. Šiuo metu pi-
mininkauja studentams ateiti-
ninkams.

J. A. Stiklorius gavo LLB
(teisių bak.) laipsnį Temple
univ., Philadelphia Teisių Mo-
kykloje.

S. Rumbutytė ir I. Vyčiūtė
baigė Marywood koledžą Scan-
ton, Pa., gaudamos A. B. laips-
nius.

Ed. Zabarskas, tuometinis
Chicagos Liet. Stud. Draugijos
pirm., vadovavo šią vasarą įvy-
kusiai Chicagos Skautų Tunto
stovyklai.

• Jubiliejinėje Nugaros Skau-
tų Stovykloje dalyvavo šie žy-
mesni studentų veikėjai: J. Bi-
lėnas, R. Kežys, A. Petrikas, St.
Matyckas (New Yorkas); V.
Gylis (Clevelandas); Algis ir
Saulius Simolionai (Detroitas);
Br. Juodelis, R. Babickas, A. Ba-
žastis įvairių psichopatinių, to-
titaristinių apraiškų. Bet gali
ir vilčių sukelti, nes skėstantis
— ir desperuojantis — griebia-
si už skustuvo, o jeigu jam bus
paduota kas nors gero ir tau-
raus — galbūt, net ir už to.

• Jubiliejinėje Nugaros Skau-
tų Stovykloje dalyvavo šie žy-
mesni studentų veikėjai: J. Bi-
lėnas, R. Kežys, A. Petrikas, St.
Matyckas (New Yorkas); V.
Gylis (Clevelandas); Algis ir
Saulius Simolionai (Detroitas);
Br. Juodelis, R. Babickas, A. Ba-
žastis įvairių psichopatinių, to-
titaristinių apraiškų. Bet gali
ir vilčių sukelti, nes skėstantis
— ir desperuojantis — griebia-
si už skustuvo, o jeigu jam bus
paduota kas nors gero ir tau-
raus — galbūt, net ir už to.

(Perkelta į 5-tą pusl.)

Iš buvusio redaktoriaus archyvo

(Tęsinys iš praeito numerio)

Tuo pačiu metu, kada redakcijos "prieškreipė", jei ne pačiam kreipė, buvo daugiausia poleminių pobūdžio straipsnių, buvo gautas ir vienas straipsnis nukreiptas iš viso prieš polemiką... Parašytas karštai ir sarkastiškai (todėl ir neobjektyviai skamba), polemiką smerkiant be išimčių, smerkiant ir jos pasirašinėjamą slapyvardžiais (nors straipsnis irgi pasirašytas slapyvardžiu...) ir teigiant kad žmonės polemikos nenori.

Polemika prieš polemiką redaktoriui atrodė priemonė panašią į gydymąsi nuo pagirų naujų išgėrimų... Prityrę gėrėjai sako, kad ta priemonė efektyvi, bet redaktoriui tiek patyrimo toje srityje neturėdamas, tą priemonę nelabai pasitiki. Dėlto ir poleminių straipsnių prieš polemiką nepasiskubino panaudoti...

Beje, ar teigimas, kad žmonės polemikos nemėgsta, yra teisingas? Ligišioliniai mano stebėjimai tuo tarpu lyg ir priešingai rodo. Žiūrėk, koks nors labai geras pozityvus straipsnis praeina nepastebėtas net ir tokių, kurie, regis, šiaip jau spaudą seka. O pro poleminių pobūdžio straipsnius retas kas praeina pro šalį... Nors ir barasi, kam tos polemikos tiek daug, nors ir smerkia jos toną, demagogiją, bet skaito! Stebekit kada nors šiaip sau "nepolitikuojantį" laikraščio skaitytoją, ką tik paėmusį laikraštį į rankas. Žiūrėk, ėmė ir sustojo ties kokių straipsniu. Patikrink, koks tai straipsnis. Greičiausiai kokia nors polemika... Jei tokio straipsnio tame laikraštyje nėra, tai laikraštį dažnas "perskaito" per 2-3 minutes...

Dažnai polemika mūsų laikraščiuose iš tikrųjų esti blogo skonio. Bet ne visada. Tad iš principo, be išimties, polemikos gal ir nereikėtų smerkti. Netiesa taip pat, jei kas tvirtina, kad polemika yra pagrįsta tik "partijinių" interesais. Čia gali būti visoki interesai, ir kaip tik pastarojuoju laiku matome spaudoje visą eilę polemikos temų, kur "partiniai" frontai visiškai susimaišo.

Kartą viename laikraštyje buvo parašyta didžiausia panegirika vienam asmeniui. Ne vieništelė tokia mūsų spaudoje yra buvusi. Reikia kuriai grupei pagarsinti, augščiau iškelti kokią asmenį, randa progą ir išgarbina jį, kartais peržengiant visokį saiką. Štai ir tuo atveju tokio išgarbinto asmens geras pažįstamas ima ir atsiunčia pasipiktinimo pilną rašinį. Sako, aname laikraštyje apie tą poną rašė taip ir taip, o iš tikrųjų jis darė taip ir taip, jis jų pačių grupelės kenkė, kai jam tai buvo naudinga, jis karjeristas, jis kone išdavikas ir t.t.

Na, to rašinio autoriaus aš nepažįstu, bet tą asmenį, prieš kurio gyrimą jis protestuoja, pažįstu, žinau... Galbūt, turėčiau dar konkretesnių argumentų, kuriais būtų visai lengva jį nuo to panegirikos kuriamo sosto nukelti... Bet asmuo gana viešai žinomas, ne tik dabar, o ir anksčiau, ir kas žino, tai supranta ir panegirikos tikrąją vertę. Kas nežino — tegu sau nežino. Esu tikras, kad jį panegirika, kol nebuvo dėl jos polemikos, nedaug kas dėmesio teatreipė, o kas atkreipė, tai tik nusišypsojo. Tačiau jei būtų dėl to sukelta polemika, tada tai reikalus jau tikrai būtų išgarsintas, o skonis liktų blogas. Taip tas protestas ir liko archyve.

Artimai pažįstamas, jau ilgas laikas nuo visokių organizacijų besilaikas nušaliai gal

laikas jas per oportunistiškoms, nepakankamai turinčioms patriotinio idealizmo?, atsiuntė visą seriją rašinių ir eilėraščių. Viskas persunkta tautiškumo idėja ir visų svetimybų absoliučiu neigimu.

"Ten mūsų tauta ir dievybė tikroji,

Kur amžių atodūsiais protėviai šneka,

O pilkalnių rankos senovę nešioja —

Tenai, o lietuvi, kreip savąjį taką!"

— baigiasi vienas iš tų eilėraščių. Kitas:

"Pamilkim senovę, ne aukso lataką.

Kovų žiedais apsodinkim gimtinę,

Kad amžių nubrėžta išeitumėm taką,

Dangum pavadinę tik savo Tėvynę".

Ir viename iš rašinių sakoma: "Jeigu kas nors staiga mane paklaustų, kas yra amžinumas, tai aš nedvejodamas atsakytčiau — mano tautos amžinas būvis. Jokių tikybinių pagrindų amžinumo prasmės negalima išspręsti, nes tikybinis pagrindas yra dirbtinis ir laikinis dalykas, išrastas vieno ar kelių asmenų savo įsitikinimams įgyvendinti. Man nereikia jokių kitų svetimų proto ir būdo pramanytų amžinumo, nes artimiausias senolių balsas virpąs tais pačiais mano krūtinės dūžiais pripildo visą mano esybę ir būvį... Tikras amžinumas glūdi amžinosios ugnies karstose žarijose, gintarinuose rūmuose ir neišsekamuose mūsų gražiausios tautosakos lobiuose... Tik eidamas iš šeimos į šeimą, sekdamas protėvių nutiestą kelią ir mintį aš galiu būti amžinas. Tai nieko, kad gamtos dėsniais, išėjus man paskirto kelio ilgį, vėl tapsiu žemės sauja, kuria buvo ir kuria alsavo mano tėvai. Tai tikra laimė tapti tuom, kuom buvai ir kuo esi, bet su ta sąlyga, kad mano vaikai mano tautos pavydale gyvens ir bus manimi kalbės mano kalba, seks mano mintis, papročius ir būdą bei mylės tą pačią žemę, dėl kurios aš gyvenu... Tpdėl, jei mes norime būti amžini, tai būkime tais, kuo esame gimę, be jokio svetimto, ar tai tikybos, ar galvosenos priemaišo. Kito kelio būti amžinai nėra, nebuvo ir nebus".

"Kur gi tie, kurie padės mūsų tautos gyvybę išlaikyti? Aišku savaime, paklydusių, nutautusių ir dolerio vergijai nulenusių galvą būtybių, išskyrus vieną kitą stebuklą, negrąžinsim. Reikia, galas, mirtis mūsų išieivijai? Bet juk yra dar keletas gyvyjų! Lai šie buriasi į vieną šeimą, lai nustatė tautos gyvybinius nuostatus, lai išleidi amžino būvio krivulę ir prisiekia nemirti iš kartų į kartas. Lai tėvai verčiau nužudo savo vaikus, kurie išsigimsta ir nuėina atmatomis į svetimą šiukšlyną!"...

Atrodo, kad vien jau tos ištraukos pakankamai įtikina, kad eilėmis rašomi editoriai, o proza rašoma egzaltuota poezija... Dailiojo literaturo, tiesa, jau ne naujiena, kad sakoma, tegu mano vaikas verčiau žūsta nuo mano kardo, negu jis pasirodytų esąs išdavikas, tačiau realybėje siūlymas verčiau žudyti vaikus, negu leisti jiems nutautyti yra griežtai priešingas baudžiamiesiems įstatymams...

Rašiniai ekspresyvi, ugningi, patriotiški (tiesiog ultra-patriotiški), tad gal kartais galėtų atrodyti: o kodėl jų neišspausdinę? Ar maža nerealaus patoso prirašoma įvairiose literatūros kūriniuose? Kodėl jo nega-

lėtų būti publicistiniuose straipsniuose? Juk publicistų raginimai, agitavimai už kokią nors mintį, kokią nors nusistatymą niekad 100% nepasekama. O juk čia yra tėvynės meilės ugnies — jei jos dalelė karščiau suliepsnos bent dalies skaitytojų mintyse tuos rašinius paskaičius, ar tai būtų blogai?

Bet čia man prisiminė Dr. A. Damušio posakis viename susirinkime. Jis sakė: "Čia mes karščiau susiduriame su žmonėmis, kurie išgirdę, kad sakai mylėj Lietuvą, tą supranta taip, kad tuo pačiu nekenti Amerikos..."

Ar nebūtų panašiai ir su šitokių rašinių spausdinimu. Juk nestigtų tokių, kurie šoktų į akis, kad čia k r i k š č i o n y b e s neapykanta, kad čia p a g o n y b e s! Žinoma, labai krikščioniškos tos mintys ir nėra. Ar jos "pagoniškos", tai irgi galima abejoti. Nesutikti su ta patetika pagrindo būtų labai daug. Bet dėl to dar būtų galima ir tokias mintis parodyti, jei ne mūsų tarpe viešpataujantis kaiku-ras atžvilgis perdėtas jautrumas prieš kiekvieną nekonvencionalinį mąstymą. Jei paprastas kieno nors simpatijos pareiškimas senajai lietuvių tikybai sukelia savotišką skandalą, tai galima įsivaizduoti, kas būtų "Dirvoje" išspausdinus mintis, anot kurių amžinumas tėra išsilaišymas per kartų kartas tautiškume... Ajajai, kiek čia būtų darbo P. Stravinskui! Irodinėk tada, kad tai nėra nei "Dirvos" nei tautininkų kokia programa, o tik vieno asmens egzaltuotų minčių išsilejimas!

Turbūt kas nors, vien šias ištraukas paskaitęs, susipras piktibiti: tai štai prie kokių minčių veda t a u t i n i n k i š k a ideologija! Ar mes nesakėm, kad kreivais keliais tegalima nueiti, tą kryptį paėmus!

Bet aš pasakytčiau, kad tokią tautinę agzaltaciją greičiau kelia ne tautininkų politinės pažiūros, o toki romatiškai patriotiški raštai, kaip Simano Daukanto Lietuvos istorija, kaip Basanavičiaus teorijos, Krėvės raštai, Pietario Algimantas, Maironio poezija, visa eilė kitų mūsų romantiškai patriotinių rašytojų, einant net per Braziliją ir baigiant Abelkiu, ką tik parašiusiu "Žemaičių Krikštą"... Išsirink iš jų visų tą superlaišytą lietuvių tautos praeities idealizavimą, palik be dėmesio visus žinomus bei nuty-lėtuosius kitus momentus, ir liks iš tautos ideali dievybė, šalia kurios romantiškai nusiteikęs lietuvis galės nieko daugiau nebeneroti matyti. Kiekviena idėja vienodai veikia žmones: vienai seka idėja sąmoningai, kiti net piktai fanatiškai...

Nesakyčiau, kad šie rašiniai niekam nebūtų įdomūs skaityti ir niekam nepatiktų (nors man — ne!). Bet turint galvoj mūsų dabartinę aplinką, kurioje taip greit prikeriamos visai neturėtos intencijos, šie rašiniai visgi atsidūrė archyve, o ne laikraštyje... Žinau, kad gal kai kas pasakys, jog gerai padaryta, kai kas pasakys priešingai, bet taip jau padaryta.

Pagaliau, štai, didesnis rašinys — atsiminimai iš Pirmojo karo pabaigos Rusijoje ir pirmųjų nepriklausomybės dienų Lietuvoje. Neaktualūs šiai dienai, bet įdomūs pasiskaityti, mažai ar daugiau — išsprinė medžiagą tiems laikams nuvesti. Be išpūtimo, be patriotinės deklamacijos, tikra realybė. Drauge ir dienoraštis iš stovyklų Vokietijoje. Ne vargai, ne kančios, ne patriotinės deklamacijos, bet keletas ž m o g i š k o būdo ypatybių, atskleidžiamas savo realume (ir, deja, ne pasigėrėtinių ypatybių). Tos dienoraš-

Partijų skaičius

(Atkelta iš 3 pal.)

tir partijų skaičiui valdančiuose organuose, bet ne visuomenėje.

Taigi ir mūsų, lietuviškoje visuomenėje partijų skaičių gali apriboti ne koki nors dabartiniai tarpinariai susitarimai susitaisyti ar kaip kitaip susitvarkyti. Dabartinė aplinkybė ir diskusijos tuo klausimu tegali turėti teorinės arba opinijai parengiančios prasmės. Praktiškai tai gali padaryti tik rinkimų įstatymas, galimas išleisti jau tik veikiančioje savoje valstybėje. Jei smulkios mandatų apskaičiavimo būdas grupėms nepalankus, jos esti priverstos jungtis, susitarti, arba pasitraukti iš kovos. Smulkesnės grupės tada stengiasi išsikovoti savo nuomonių pripažinimą stambesniuose politiniuose junginiuose, tampa sub-partijomis, bet valdžios organus jos tiesiogiai nepatenka.

Jei norima, kad ateityje Lietuvoje partijų būtų "nei per daug, nei per mažai", reikia suplanuoti ir savo laiku įpiršti tokią rinkimų įstatymą, kuris savaime verstų partijas atitinkamai susigrupuoti. Kokiais pagrindais ir kas su kuo susigrupuos, apie tai jau pagalvos pačios suinteresuotos grupės, kai matys, iki kokių laipsnių reikia grupuotis, kad neliktum už durų. Šiuo metu nėra autoriteto, kuris kaip nors galėtų reguliuoti susigrupavimų skaičių. Niekas nekludo susigrupavimams laisvu noru jungtis, juo labiau niekas nekludo ir naujiems susigrupavimams atsirasti.

Šio ištraukos irgi labai reali medžiaga būsimajai vadinamosios tremties istorijai. Medžiaga, normaliose sąlygose spausdintina specialiaame leidinyje, skirtame tokios medžiagos rinkiniams. Bet dabartinėse sąlygose, kad tokia medžiaga nežūtų, verta ją bent laikraštyje atspausdinti. Tačiau ji, štai beveik dveji metai, gulė. Laukia. Ko? Ogi paprasto dalyko: reikia perrašyti, nes rašyta asmens, kuris didelis patriotas, kalba lietuviškai, rašo kiek su žemaitiškais priemaisomis, bet yra tų laikų žmogus, kada lietuviškos gramatikos nebuvo iš ko mokytis... Kalbos atžvilgiu sutvarkyti tame pačiame rankraštyje sunkoka. O specialaus personalo tokiems reikalams redakcija, deja, neturi. Tai ir laukia... Gal kada kaip nors buvusiam redaktoriui reikės atlikti anuo metu nespėtą darbą ir grąžinti rankraštį, kur priklausė.

Nemaža rašinių redakcijose taip atsiduria ne ten, kur autoriai tikėjosi. Priėmę tas, kaip matote, beveik kiekvieno atveju vis kitokios...

Patark ir kalmynui,
kad prenumeruotų
D I R V A

AKADEMINIAME PASAULYJE

(Atkelta iš 4-to pusl.)

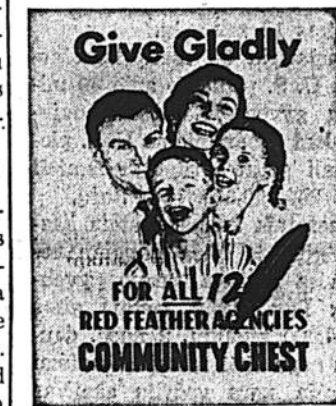
Baltų studentų konferencija numatoma sausąti rugpjūčio mėn. Bonnoje, Vokietijoje. Ji turėtų nagrinėti mums rūpimus politinius, ekonominius bei kultūrinius klausimus. Kaip žinia, liepos 25 d. pramatytoji baltų studentų konferencija JAV negalėjo įvykti.

Kanados Lietuvių Bendruomenė įsteigė premijų ir stipendijų fondą, iš kurio numato skirstyti stipendijas Kanadoje studijuojantiems liet. studentams.

E. Hriškevičiūtė, kuri Kalifornijos universitete (Los Angeles) studijuoja kalbas ir poli-

ana, valai dabar suruošė didžiulę savo kultūros šventę. Ten, toje Valijoje, pavasariais vis vyksta didžiulės tarptautinės muzikos dainų ir tautinių šokių šventės, ir mes prieš metus kitus dar vis bandydavome pasi-barti tarp savęs, kad, štai, uk-rainų šokėjai skina laurus (šim-tet dalyvavo taip pat latviai su savo šokiais), o lietuvių joks choras ir jokia šokėjų grupė nosies nebando įkišti, bet dabar jau atpratome ir bartis, nes... nebėra kam tų barnių adresuoti, jei jų nebendė niekas išgirsti, kai turėjome kelis choras ir ke-lias šokėjų grupes. O tokių pa-sirodymų pasiklausyti ir pasi-žiūrėti susirenka iki pusšimčio tūkstančių!

Airiai, škotai ir valai. Dabar, pačiam vidurvasarį, rodo savo kultūrą tik valai (buvo įsima-išęs vienas vokiečių choras, bet ir tą norima išstumti iš varžy-bų, nes jis dainavo vokiškai, o ne vališkai). Valams toli iki ai-rių, kurie, matydami anglų val-džioje dalį savo krašto, dar ir dabar turi teroristines organiza-cijas, kurios, kai karalienė lan-kė jų kraštą, sprogdino tiltus. Valai šičia net atsilieka ir nuo škotų (škotų nacionalistai iš Vestminterio prieš pusantų metų buvo nors akmenį pavogę, tą, ant kurio stovėdami karū-nuodavosi škotų karaliai, o da-

Naujas Community Chest plakatas, paruostas Norman Rockwello, bus išstatytas rug-sėjo mėn. krautuvėse, bankuo-se ir fabrikuose ir atspausdintas ant įvairių vajuos daiktų.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra-kandai tampa sunaikinti arba augadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivni-mo, ko visada reikalauja ap-draudos kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

LANKYKITE SAVO KLUBE.

Lietuvių Klube, 6835 Super-rior Ave., klubo nariams ir sve-čiams penktadienį vakarais esti bulvinių blynų ir žuvies vaka-rienė ir šokiai su gera muzika poje.

tinus mokslus, yra amerikie-čiams pasakiusi per 200 kalbų apie Lietuvą.

Liūda Rakutytė, veikli Chi-cagos Liet. Stud. Draugijos na-rė, studijavusi Wilsono koledže, ištekojo už Illinois univ. studen-to Algio Kaupo, neseniai grįžusio iš Korėjos.

Stud. B. Neverauskas ir Vi-ta Polikaitė sustuokė Detroit-e.

Australijoje veikia 3 Austr. Liet. Stud. S-gos Atstovybės skyriai: Adelaidės, Melbourne, Sydnejaus. Narių skaičius pereit-iais akademiniams metais buvo 30.

Valai lieka valais

Valai, kad ir keldami savo regio-ninio parlamento ir regioninės sostinės klausimą, tenkinasi daugiau kultūrine nepriklausomybe ir brangindami savo kal-bą.

Ar karalius kalba vališkai? Tai ir šitai jų maloniai šventei pačią pirmąją dieną pirminin-kavo rašytojas dramaturgas, taip pat artistas — Emlyn Wil-liams, ir jo kalbos pasiklausyti suplaukę daug valų, kurie šiaip, girdi, gal ir nebūtų ryžęsi at-važiuoti į Rhylą. Šitas "Valijos vaikas" nieko ypatinga savo kal-bų nepasakė, greičiau tik pasi-dalijo su valais savo vaikystės atsiminimais (kaip jis prieš tris-dešimt metų, turėdamas tik 17, parašė dramą iš Valijos praei-ties ir dalyvavo tokios pat šven-tės proga suruoštame konkurse ir, žinoma, nelaimėjo, nors labai norėjo laimėti ir tylom padėti savo mamai ant stalo 100 svarų, kaip jis vis galvojo, kad kitapus upės yra Afrika ir ten vasaroja juodaodžiai, kaip jis, pamatęs

kine karalių Jurgį V priimant Kinijos ambasadorių, buvo isiti-kines, kad jie ten kalbasi būti-nai valų kalba). Tik ir tie atsi-minimai rodo, kad valai turėjo šitokias masines šventes nebe nuo šios dienos ir kad jie yra išlikę valais.

Didelis valas ir mažas lietu-vis. Aišku, valai gyvena savo kalnuotoje Valijoje, tik juos po truputį vis dėlto tirpdo Anglija. Bet didelė dalis jų, kad ir pasi-traukę iš savo kampo, įsiekoda-mi duonos, ligi šiol yra išlikę, kas buvę. Aš šnekečiau su valu, kuris gyvena Anglijoje, ir kai mes susitikome, pirmas reikalas, kuris mus jungė, buvo tai, kad mes abu jutomės svetimšaliai — ir aš ir tas valas. O anąkart ra-dau laikraštį skelbimą, kad lietu-vis prašo Anglijos pi-lietybių ir ta proga savo vardą ir pavardę suanglino. Kai lyginu su anuo valu, kuris Anglijoje dar šandien tebesijaučia svetim-šaliu, kažkaip tas savo vardo ir pavardės išsižadęs lietuvis atro-do toks baisiai mažas, toks ma-savo mamai ant stalo 100 svarų, toks didelis, kaip valų kultūrai išskelti ruošiamosios šventės.

P. Viksna

Pašaukimai, kurie atveda taisytoją

• Kai tik yra kokia namų ruošos krizė... neveikia šaldytuvas... pavargsta televizijos ekranas... ar kiaušais vandentiekis... kas yra tas pirmas žygis, kurį jūs darote?

Jūs paimat telefoną ir pasiūlaukit pagal-bos. Pirmą, žinoma, surandant kokios rūšies pataisytoją jūs esat reikalingi, atsiversdama patogų Yellow Pages... kiekvieno miesto patarnavimų pilną vadovą... dar vieną ypa-tybę, kuri padaro telefoną jums dar naudin-gesniu.

Taip, centas vis dar nuperka daug... kai jis nuperka valandą patogaus, žingsnius taupančio telefono patarnavimo.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

LITUVIŲ DIENOS

Iliustruotas mėnesinis žurnalas, leidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis, užsisakytinas visiems.

"Lietuvių Dienos" duoda kiekvienam numeryje per 40 puošnių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos.

"Lietuvių Dienų" kiekviename numeryje skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo.

"Lietuvių Dienos" turi anglišką skyrį, paraši po nuotraukomis duodami abiejų kalbomis, todėl šis žurnalas prieinamas ir čia gimusiems bei kitataučiams.

"Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažini-mui nemokamai, prisuntus savo adresą. Metinė prenu-merata 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Die-nos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

DULLES PERDRAŠIAI KALBA

Dabartinis valstybės sekretorius Dulles praeitą žiemą kalbėjo, kad sovietuose gali kilti vidujinės suirutės, kurios sugriautų Kremliaus galybę. Tokia proga beveik atėjo Stalinui mirus, ir prasidėjus keletoje didesnių šalių, už geležinės uždangos, sukilimams. Vietoje išnaudojė progas Washingtonas ir Londonas emė įsikišti galimybių su naujais Kremliaus valdovais kalbėti apie taiką ir tuo jų pozicijas sustiprinant.

Išsprasymas paliaubų Korėjoje buvo didžiausia parama naujai Sovietų kiliak susistiprinti. Prieš vykstant Korėjon, susitarti su pietinės Korėjos prezidentu Rhee, Dulles vėl garsiai skelbė, kad komunistinės Kinijos pripažinimas ir UN priėmimas niekad nebus leidžiamas svarstyti. Dabar Dulles turės tai įrodyti darbu.

Siomis dienomis prasideda UN posėdis, kur bus svarstoma ir Korėjos klausimas. Anglija atsiuntė savo specialiai instruktuotą atstovą į Ameriką įtikinti, kad komunistinė Kinija turės būti priimta į UN taip, kad nacionalistų kinų likimas Formozoje gali būti išspręstas prieinamai negu Amerika iki šiol žadėjo daryti.

Kaip ir kitais atvejais, tuoj bus paleista atkakli propaganda, tikinanti, kad komunistinė Kinija, priimta į UN, pavys atplėsti nuo Maskvos. Ir visa Amerika pradės šaukti už raundosios Kinijos pripažinimą.

SOVIETAU IR H-BOMBA

Pastarame Sovietų suvažiavime Maskvoje Malenkovo pareiškė, esą Rusija turinti hidroge- no bombą ir tuo Amerikos monopolis baigtas. Jis toliau siūlė laisvajam pasauliui, ypatingai Amerikai, taiką, tikrindamas, kad tarp jų dviejų didelių valstybių gal būtų išvystyti normalūs prekybos santykiai...

Malenkovo savo kalboje dar pridėjo, kad "Sovietų Sąjunga neturi jokių norų savintis jokių kitų valstybių, kartu ir savo kaimyninių valstybių teritorijų. Toks tai yra nepakeičiamas mūsų užsienio politikos principas — respektuoti laisvę ir savistovumą kiekvienos valstybės, didelės ir mažos"... laisvojo pasaulio pašiepimui.

Pirmiau atominės, dabar H-bombos turėjimu, sovietai ir pasididžiuoja ir pagrasina. Ir tas pagrasinimas jau veikia. Bukapročiū, arba kiaušingalvių, kaip juos patys platesnio supratimo amerikiečiai vadina, jau atsirado, kurie spaudoje skelbia-rašo esą Sovietų H-bomba bus kaip "taikos bomba", nes Amerikai negali būti prasmės rizikuoti kariuotės prieš Rusiją. Reikalinga tik skubiai įsikišti priemonių susitarti.

Tie kiaušingalviai, kurių tuli buvo pačioje augščiausioje valdžioje, pav. James F. Byrnes, buvęs valstybės sekretorium (1945 metais), skubiai prabilo, esą neturi būti statoma jokių kliučių "keturių didžiųjų" deryboms. Jo manymu, reikia skubėti su sovietais tartis ir juos nuraminti... Eisenhower pasakydė Byrnes Amerikos delegatui šiam UN posėdžiui. Kremlius reikalauja į "keturių didžiųjų" derybas priimti Kiniją.

Byrnes, gen. Marshall, ir po jų sekęs Dean Acheson, valstybės sekretoriai, ir buvo tie amerikiečiai atsakingose vietose, kurie padėjo sovietams Kiniją pasikinkyti, Korėją užplūti.

Malenkovo gasdinimas H-bomba gali priversti ir Dulles ir kitus išsižadėti minties nepileisti komunistinės Kinijos į UN, pa-

neigiant savo iškilmingą pareiškimą, kad Amerikos delegacija vetuos tokį nutarimą.

Tai pasekmė Amerikos neturėjimo savo jokios užsienio politikos, tai vaisius grabaliojimosi patamsėje, ką jau darė pirmesnės Roosevelt ir Trumano administracijos, ir kas tebesitęsia ir Eisenhower'o administracijoje. Drąsesnis Dulles balsas pasiliks tik kaip jo išsišokimas, jo geri norai liks paneigti, ir bechroniško tupčiojimo sovietams vargu ar kas bus geresnio padaryta.

Iš tūkstančių State Departmento tarnautojų gal tik 10% pakeista naujais. Visi tarnautojai dirba sena tvarka ir pataikauja sovietams.

Kodėl Sovietai negali turėti A-bombos ir H-bombos: juk kai tos bombos buvo daromos, Roosevelt laikais, jo svarbiausias patarėjas Harry Hopkins, važinėjęs su Rooseveltu Teherane ir Jaltaje, leido sovietams išsivežti visas iki tol patirtas ir turimas bomboms medžiagas. Ir jas išvežė Amerikos lėktuvais. Kai Pacifiko pakraščio karo lėktuvų bazėje vienas U. S. majoras pradėjo žiūrėti į tuos sovietų agentų stropiai saugojamus didelius, sunkius bagažus, ir norėjo juos iškrešti, jis gavo iš Hopkins'o pagrasinimą juos praleisti be jokio trugdymo. Hopkins'o ir kitų tuometinių augštų valdininkų tikslas buvo dalintis su sovietais visomis paslaptimis ir išradimais...

Kai vėliau atsirado su Rusija skilimas ir pradėtas šoks toks varžymas, visose įstaigose dirbą Sovietų šnipai pasirūpino ir toliau reikalingas žinias apie tas bombas vogti. To liudininkais yra kalėjime sėdintis Hiss, tikras amerikietis, augstas State Departmento valdininkas, ir du žydų kilmės Amerikos piliečiai, Rosenbergai, neseniai nubausti mirtimi.

Kai vėliau atsirado su Rusija skilimas ir pradėtas šoks toks varžymas, visose įstaigose dirbą Sovietų šnipai pasirūpino ir toliau reikalingas žinias apie tas bombas vogti. To liudininkais yra kalėjime sėdintis Hiss, tikras amerikietis, augstas State Departmento valdininkas, ir du žydų kilmės Amerikos piliečiai, Rosenbergai, neseniai nubausti mirtimi.

DERLINGI METAU

Šių metų kviečių derlius numatytas 1,202,829,000 bušelių (bušelis — 35 litrai). Pernai gauta 1,291,447,000 bušelių, o praeitų 10 metų vidurkis buvo po 1,088,548,000 bušelių.

Kukurūzų derlius numatytas 3,300,418,000 bušelių.

U. S. kviečių sandėliai plyšta didžiausiu kviečių perveršium šios šalies istorijoje. Su naujais kviečiais, iš viso kviečių bus 1,700,000,000 bušelių, 50 nuoš. virš normalaus kiekio.

Kviečių produkcijai didėjant, sunaudojimas miltų sumažėjo. 1910 metais, vidutinis kvietinių miltų sunaudojimas metuose išėjo po 211 svarų vienam asmeniui. 1922 metais, sunaudota tik po 130 svarų. Išvežimas užsienin šiemet sumažėjo šimtų milijonų bušelių.

Žemės ūkio Departamentas praveda ūkininkų tarpe balsavimą 1954 metų kviečių sėjos kvo- tos nustatymui. Virš 800,000 ūkininkų balsuos tuo klausimu. Departamentas siūlo 1954 metais užsėti maksimum 62,000,000 akrų. Šiemet buvo užsėta 78,000,000 akrų.

AMERIKOJ 160,000,000 GYVENTOJŲ

Komercijos Departamentas Washingtono veda stropų U. S. gyventojų judėjimą. Tuo skaičiavimu, rugp. 10 d. šalies gyventojų skaičius pasiekė 160,000,000.

Šioje šalyje vaikai gimsta kas 8 sekundės, vienas miršta kas 21 sekundė; vienas asmuo imigruoja kas dvi minutes ir vienas emigruoja kas 17 minutų. Tuo remiantis, Komercijos Departamentas išveda, kad gyventojų

Bostono skautai kviečia

Bostono Skautų Vietininkija rugpjūčio 28 — rugsėjo 6 dienomis stovyklaus netoli Cape Codo pakrantės — amerikiečių skautų Camp Child stovykloje. Ši stovykla turi gražų ežerėlį, laivelius ir daug patogių bei praktiškų stovyklavimo priemonių. Joje yra medinių kabinų — trobelių. Bostoniškiei skautai šion stovyklon kviečia pastovyklauti ir kaimyninių apylinkių skautus. O Darbo Dienos savaitgaliai patostogauti kviečiami visi skautų bičiuliai bei rėmėjai. Puiki proga praleisti kelias dienas gamtoje skautų tarpe! Camp Child pasiekama iš Bostono važiuojant pro Plymouthą — White Horse Beach iki Manomet krys- kelės, kur reik sukti dešinėn ir dar pavaziuoti porą mylių. Autobusai iš Bostono nuveža tik iki Manomet.

Svečiai, kurie stovyklaus, prašomi iš anksto pranešti vyresn. skiltin. A. Banevičiui, 257 "E" St., So. Boston 27, Mass.; telef. SO 8-5713.

Bostono Skautų Vietininkija

VISUOTINOJI SKAUTŲ SUEIGA

Šį rudenį, lapkričio 1 d. su- kaks 35 metai, kai 1918 m. Vil- niuje Petras Jurgėla kartu su tu- zinu pasiryžėli davė pradžia Lietuvos Skautų Sąjungai. Šie metai yra jubiliejiniai mūsų

skaičius padaugėja vienu asme- niu kas 12 sekundų.

Pastarųjų 50 metų laikotar- pyje U. S. padidėjo apie 60 mi- lionų gyventojų. Apskaičiuoja- ma, kad dabartiniame U. S. ple- te gali gerai sutilti ir išmisti apie 250,000,000 gyventojų.

Pastarais keliais metais kas- met gimimų būna daugiau ne- gu visa Lietuva turėjo gyven- tojų. Pav. 1952 metais gimė 3,824,000 kūdikių, 2 nuoš. dau- giau negu 1951 metais. Gimimai daugėja nors vedybų skaičius sumažėjo. 1952 metais vedybų buvo 1,563,970, t. y. 3.6 mažiau negu prieš metus.

Atėmus kūdikių ir suaugusių- jų mirimus ir emigravimą, pa- skutiniaisiais keliais metais gy- ventojų skaičius padaugėjo po apie 2,700,000 kasmet, arba virš 10 milijonų. Pastarųjų 10 metų bėgyje gyventojų skaičius pa- daugėjo 23,261,000.

Nuo 1940 metų šalyje pradėjo daugėti šeimose vaikų skaičiai. Depresijos laikais buvo po 1 ar 2 vaikus gi nuo 1940 metų pra- dėjo šeimos didėti po 3, 4, 5 iki 6 vaikų, kas ir sudaro didelį gi- mimų skaičių. Dabar yra virš 18 milijonų priešmokyklinio amžiaus vaikų ir 35 milijonai mokyklinio amžiaus. Jiems reikia ir maisto, ir rūbų, ir daugybės naujų mo- kyklų.

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

skautams. Sukakčiai minėti bu- vo pašvęsta Jubiliejinė Stovykla prie Niagaros, Kanadoje. Joje dalyvavo 415 Lietuvos skautų- čių. Lietuvos Skautų Brolija yra paskelbusi šiuo metu-tebevyks- tančias vienetų pažangumo var- žybas. Sukakties dieną, lapkri- čio 1-ją, būsianti pravesta visuo- tinoji L. S. Brolijos sueiga. Tą dieną lietuviai skautai laisvajame pasaulyje visuose vienetuose turės iškilmingas sueigas. Va- dijoje yra ruošiamas bendras pla- nas šiai visuotinei sueigai. Be to, ir kiekvienos vietovės skau- tai bei jų vadai pagal turimas sąlygas stengsis praplėsti šios sueigos programą, kad reikšmin- goji sukaktis būtų gražiau ir iš- kilmingiau atšvęsta. Skautų tė- vai, bičiuliai ir rėmėjai irgi kvie- čiami iš anksto prisidėti prie šių skautų pasiruošimų savo globa, talka ir skatinančiais sumany- mais.

GYVOS VARŽYBOS

L. S. B. Vadijos paskelbtosios skautiškojo pažangumo varžy- bos tarp vienetų jau įpusėjo. Jo- mis norima pagyventi skautišką veiklą plačiai po pasaulį paskli- dusiuose lietuvių skautų viene- tuose. Varžybas norėta užbaigti lapkričio 15 d., bet dabar tas terminas pratęstas iki š. m. gruodžio 31 d. Tai padaryta at- sižvelgiant į mūsų skautų viene- tų pietiniame žemės pusrutulyje, kur tik žiemos mėnesiais prasideda stovyklavimo sezonas. Tas įgalins P. Amerikos bei Aus- tralijos liet. skautus neatsilikti taškais nuo kituose kraštuose gyvenančių mūsų skautų.

PRAPLESTA SKAUTŲ BROLIJOS VADIJA

Nuo š. m. liepos 1 d. L. S. Bro- lijos Vadija yra papildyta Vadų Lavinimo ir Tautinio Auklėjimo Skyriais. Jų vedėjais yra pa- kviešti: gilvelistai, pasktn. kun. L. Musteikis iš Omahos, Nebr., ir pasktn. V. Mantautas iš West Baden Springs, Ind.

PASKTN. O. GEŠVENTAS KANADOJE

Buvęs Ausros sk. tunto tun- tininkas Diepholze, — pasktn. Olegas Gešventas laimingai per- plaukė Atlantą ir apsigyveno London, Ont., Kanadoje. Ten gražiai veikia pasktn. L. Eiman- to vadovaujamas skautų viene- tas, kuris iš naujai atvykusio vadovo sulauks stiprios paspir- ties. Londoniečiai ir Kanados ra- jono skautai linki savo nauja-

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

kūriui broliui sėkmingos pra- džios klevo lapo žemėje!

NAUJA VIETININKIJA WELANDE

Kanadoje — Welland, Ont., suorganizuota nauja — mišri liet. skautų-čių vietininkija. Ją sudaro Welland, Niagara Falls ir Port Colborn miestų skautai-tės. Jų yra jau 30. Daugumas žengia pirmuosius skautavimo žingsne- lius — yra kandidatai. Vietinin- kas yra pasktn. P. Balsas .Gero deprius naujai skautiškai dir- vai!

ATOSTOGAUJA VYRIAUS. SKAUTININKAS

L. S. Brolijos Vyriausiasis Skautininkas prof. Stp. Kairys, po įtemptų skautiškų darbų, su šeima išvyko pailsėti ir atosto- gauja Inglewood, Ont., Kanados vasarvietėje.

SKAUTAI ISGELBEJO SKĖSTANCIUS

Rugpjūčio 9 d. Greeg Lake ežere prie Antrim, N. H., apvir- to motorinis laivelis su keturiais asmenimis. Nelaimen patekusių- jų šauksmus išgirdo prie šio ežero stovyklaują Camp Sachem skautai. Sušokę į irklinius lai- velius jie nuskubėjo nelaimės vieton. Jie išgelbėjo N. Stacey, K. Grant ir K. Parker, bet ne- spėjo pasiekti S. Blanchard, ku- ris nuskendo. Dienos didvyriais tapo skautai Leonard Hill iš Watertown, Mass., ir Richard Johnston iš Weymouth, Mass. Gelbėjimo darbams vadovavo Camp Sachem stovyklos plau- kiojimo direktorius Earl Chase iš Needham, Mass. Skenduolis buvo atrastas tik po 10 valandų įsiekimo, kuriame dalyvavo policija, medžioklės, bei žūklės prižiūrėtojai ir skautai.

STOVYKLINĖ "EPIDEMIJA"

Vasaros pradžioje mūsų skau- tai-tės buvo suskridę jubilieji- nės 35 m. stovyklon prie Niaga- ros, Kanadoje. O dabar jie stro- pia ruošiasi savo vietinėms sto- vykloms. Tam puikią progą su- daro Darbo Dienos savaitgalio atostogos. Tuo laiku JAV rajo- no rytinėje srityje stovyklavus Bostono, Hartfordo, Waterbury ir New Yorko skautų-čių vietin- inkijos. Visas skautų vietinin- kijų stovyklas žada aplankyti pasktn. Tadas Naginionis, iš Brighton, Mass., kuris yra šios srities skautų Vadeiva. Neseniai jis lankėsi Waterbury, Conn., kur organizaciniais reikalais ta- rėsi su vyr. sktn. A. Saulaičiu. Judrusis Vadeiva savo keliones atlieka smagiai riedančiu (skau- tiškon kuprinėn telpančiu!) ma- žu automobiliu — Renault.

SKS

Pietų Korėjos karys, grįžęs iš komunistų belaisvės, atsiėmė savo krauju, parašytą žinią, kad "Komunistai neduoda valgyti Pietų Korėjos kariams." Ją rodo belaisvius sutinkantiems koresponden- tams.

BELAUKIANT LIETUVIŲ DIENOS

Pirmoji Lietuvių Bendruome- nės Lietuvių diena turi tapti di- dinga Clevelando lietuvių šventė — su pamaldomis, su rugsėjo 8 d. Tautos šventės paminėjimu, su menine programa, su įspūdin- gu lietuvių susibūrimu. Lietuvos vaizdų aidus "Tave svajojam, Tėvy šalie" atliks Čiurlionio an- samblis, Rūtos teatras, lituanis- tinės vysk. Valančiaus mokyklos tautinių šokių grupė ir kt. meni- nės pajėgos. Dirigentas muz. Alf. Mikulskis, pastatymas ir re- žisūra akt. P. Maželio, šokių va- dovai Ald. Raulinaitienė ir L. Sagys, dekoratorius dail. K. Zi- linskas.

Diena įvyks rugsėjo 13 d. Kar- nėtų (buv. Sulcų) rezidencijoj

UŽDIRBK

2%

TAUPYDAMAS

...jau 104 metai

užtikrinto saugumo

Society for Savings
IN THE CITY OF CLEVELAND

127 Public Square

Founded in 1844

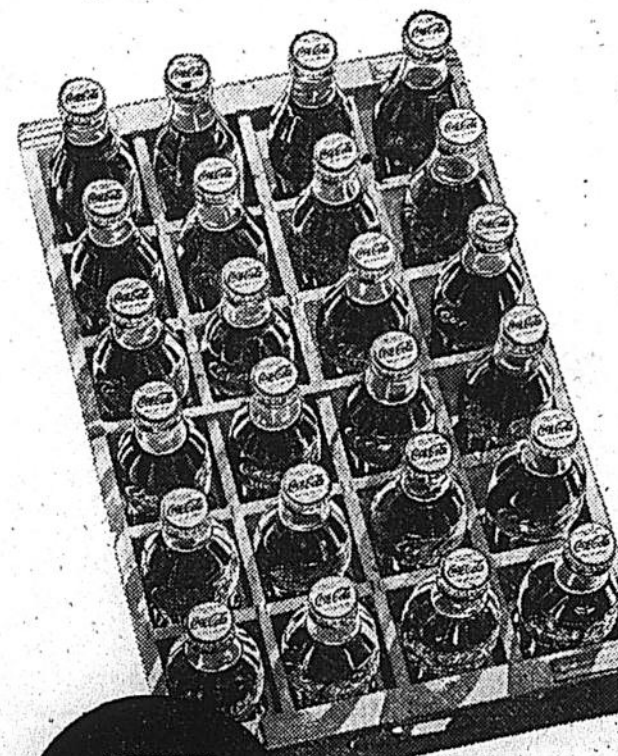
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Annoncing THE NEW ADDRESS of the DR. G. H. SCHEVE OPTOMETRISTS

4936 PAYNE AVENUE

EX 1-2989

Atsigaivinimas visiems

SERVE
Coca-Cola

Pirkit Coke su dėže

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
"Coke" is a registered trade-mark. © 1953, THE COCA-COLA COMPANY

Lyndhurst Motor Sales Co. duoda augščiausią kainą už senas mašinas perkant 1953 Studebaker

Įsitikinę, kad didelio skaičiaus mašinų pirkimas sumažina kainą klientams, Lyndhurst Motor Sales Co., 5327 Mayfield Rd., Lyndhurst, padvigubino savo naujų 1953 Studebaker užsaky- mą ir siūlo augstas kainas už naudotas mašinas perkant nau- ją, kol visos naujos mašinos bus parduotos.

Šią žinią paskelbė Julian Hoke ir Bob Holtz, agentūros savinin- kai, pranešdami, kad jų pirkimas atsiėjo beveik ketvirtį milijono dolerių.

"Šie nauji Studebaker bus parduodami daug sutaupant ma- šinų pirkėjams, kurie greitai pa-

sinaudos proga" — pasakė jie.

"Joks vertas pasiūlymas nebus praleistas".

Išskaitoma į didelį pirkimą yra Champion, Commander ir Land Cruiser mašinos įvairių spalvų ir modelių. Pirkėjai gali pasi- rinkti įtaisymus.

Perka dvigubai daugiau mašinų žinodami, kad žemos kainos yra galimos tik perkant dideliu skaičium, prekybininkai perka ir parduoda dvigubai daugiau ma- šinų kaip kad 1952 birželio mė- nesį, kada jie perėmė agentūrą.

Kitos žemos kainos priežastys yra gerai apmokami darbininkai

ir mažas pelno reikalavimas.

Nori pigaus važiavimo

"Žmonės šioj apylinkėj perka Studebaker dėl dviejų priežas- čių" — prekybininkai pasakė. "Gyvendami toli nuo centro jie rūpinasi dėl kainos. Studebaker Champion net su pergreitų va- žiavimu gali padaryti 27.82 my- lias su galionu. Jų priežiūra yra taip pat pigi, kadangi mūsų pa- tarnavimo departamentas yra tam darbui pasiruošęs".

Naudotos mašinos taip pat yra parduodamos už žemas kai- nas kaip teigia prekybininkai, Hoke ir Holtz. — Skelbimas.

Clevelande ir apylinkėse

OHIO NAUJAI PRIIMTA Į U.S.

Ohio šiemet mini 150 metų kaip tapo 16-ta nare U. S. valstybės. Tačiau rengiantis šiam minėjimui paaiškėjo, kad Ohio nebuvo formaliai 1803 metais į Sąjungą priimta. Kongresas neatlikęs tam reikalingų formalumų.

Dabar tik, šio mėnesio pradžioje, keli Ohio kongreso atstovai atsilankę pas prezidentą Eisenhower atliko tą formalumą: prezidentas pasirašė kongreso priimtą tuo reikalu rezoliuciją.

Rezoliuciją kongresui iš Ohio nugalėtojo pavasari, anų laikų susisiekimo būdu, raita delegacija, apsirūgusi senoviskais rūbais. Dabar buvo tik pasirašymo ceremonija.

Anksčiau Ohio buvo tik indėnų apgyventa teritorija, tais laikais — 1776 m., "toli vakaruose". Tik 1795 metais į šią teritoriją atkeliavo iš Connecticut teritorijos pirmieji kolonistai, su Moses Cleveland'u priešakyje. Tais metais įkurtas Cleveland kaimelis prie Cuyahoga upės.

Bet Ohio greitai pasivijo rytinės kolonijas, ir pralenkė eilę kitų senų, didesnių valstybių.

Ohio yra 41,222 kv. mylių plotu. 1800 metais turėjo 45,360 gyventojų, dabar arti 8,000,000 gyventojų.

SOFIJA SMETONIENĖ

dvi savaites gulėjo ligoninėje ir jai buvo padaryta sunki operacija. Iš ligoninės jau grįžo į namus. Širdingai dėkoja visiems, kurie ją ligoje maloniai prisiminė.

JUOZAS LEIMONAS I CHICAGĄ

Juozas Leimonas, ketverius metus Clevelande išgyvenęs, išsikėlė į Chicago. Chicagoje gavo tą patį darbą N. Y. Central geležinkelioose, kurį dirbo ir Clevelande. Chicagoje jis yra Lietuvos Prekybos namų dalininkas.

J. Leimonas Clevelande gyvendamas labai aktyviai dirbo Tautinės Sąjungos skyriuje. Visą laiką buvo skyriaus sekretorius. Aktyviai reiškėsi ir kitose organizacijose. Clevelandiečiai apgailestauja aktyvaus bendruomenės nario.

SLA ŠEIMYNINIS IŠVAŽIAVIMAS

SLA 14-toji kuopa rugpjūčio 30 d., P. J. Žiūrio rezidencijoje, 32180 West Lake Rd., rengia šeimininį išvažiavimą. Kviečiami nariai ir jų artimieji.

KVIEČIA Į ISKYLĄ

Skautų Rėmėjai ir Skautų-ėjų Vadovybė šį sekmadienį, rugpjūčio 23 d., Foresthill Parke Lower Valley rengia skautams, skautams, jų tėvams ir bičiuliams su šeimomis, bendrą išvyką.

Nuo 4 val. prasidės žaidimai, o 7:30 val. bus bendras laužas. Neturintiems mašinų iškylos vietą geriausia pasiekti važiuojant Superior gatve iki East 123. Čia persėsti į Lee Rd. autobusą ir išlipti pirmam sustojime parvažius Euclid gatvę.

BUVO CHICAGOJE

J. Rimašauskas, LTM skyriaus vedėjas, ryšium su Kersteno rezoliucijos priėmimu, buvo iškvieštas Chicagon, kur turėjo eilę pasitarimų.

J. Rimašauskas Lietuvos genocido dokumentacijos sudarymu rūpinasi nuo 1946 m. Tokių dokumentų — parodymų iki šio laiko yra surinkę virš 1500. Tie dokumentai bus panaudoti ir šiame svarbiame Kongreso tyrinėjime.

KULTŪROS FONDO POBOVYJE

Dr. S. Tamošaičio rezidencijoje buvo susirinkę per 150 svečių. Vengrai menininkai išpildė programą.

SVEČIAVOSI CLEVELANDE

J. ir J. Daunorai, iš Chicagos, kelias dienas svečiavosi Clevelande pas savo artimuosius.

GERA TELEVIZIJA — PIGIA KAINA

Naujausias 1954 metų modelio, 21 colių televizijos aparatas su vieniems metams garantija ir visais taksu mokesčiais pas mus kainuoja tik

\$195.70

SKAMBINKITE HE 1-8602

ir mes jums nemokamai demonstruosime televizijos aparatą Jūsų namuose. Arba užsukite į C. & F. International Stores 6113 St. Clair gatvę

PARDUODAMAS NAMAS

Superior — East 95 St. labai geras, 8 kambarių, vienos šeimos namas. Geras, gero šildymo. Labai geram stovyje.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

DANUTĖ PRASKEVICIOTĖ,

žinomy Clevelando veikėjų, Praskevičių jaunesnioji duktė, šiomis dienomis grįžo iš Vakarų Europos, kur ji visą mėnesį atostogavo. D. Praskevičiūtė buvo Vakarų Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje ir Prancūzijoje. Šveicarijoje kopė į kalnus, būdama Romoje. drauge su kitais turistais, aplankė Vatikaną muziejų ir dalyvavo audencijoje pas Popiežių. Jaunajai keliautojai didelį įspūdį padarė Paryžius savo meno turtais ir įvairiausiomis pramogomis. D. Praskevičiūtė kelionę į Vakarų Europą ir atgal atliko lėktuvais.

K. CICENAS

išvykus Juozui Leimonui į Chicago, tvarko Tautinės Sąjungos skyriaus Diepholzo gimnazijos rėmėjų būrelį. Visi būrelio nariai moka K. Cicėnui. Adresas: 999 East 78 St., telef.: EX 1-4581.

SKAUTAI REMIA SAVO BROLIUS VOKIETIJOJE

Clevelando stovyklaviečių skautai pskn. V. Bacevičiaus iniciatyva surinko \$24.11 ir įteikė BALFui pasiūlyti į Vokietiją.

RENGIAMAS RUDENS KONCERTAS-BALIUS

ASS — Akademinis Skautų Sąjūdis Clevelande rugsėjo mėn. 27 d., Slovenian National House salėje, 6417 E. St. Clair Ave., rengia pirmą Clevelande plataus masto rudens koncertą-balių.

PRANAS TOTORAITS IR ALDONA NAUOKAITĖ,

abu neseniai atsikėlę gyventi į Clevelandą iš Chicagos, rugpjūčio 15 d. sukūrė šeimą. Jungtuvės įvyko šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, jaunuosius moterystės ryšiais sujungė kun. Dr. Širvaitis.

PARDUODAMAS MŪRINIS NAMAS SU KEPYKLA

Drauge yra du dideli mūriniai garažai 7 sunkvežimiams. Taip pat įvairios kepyklos mašinos.

Namas 2 šeimų. Kaina tik \$16.000.

Clifford Realty Co.
MA 1-5088

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėje
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvės, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS
Europinių žurnalų ir filmų kvalifikuoti fotografai, dabar CLEVELANDE.

Pirkit pas savus

Amžinai nerūdijančio plieno virimo puodus dabar galima užsisakyti ir išsimokėti. Mažas komplektas 4 dol. didelis 8 dol. mėnesiui. Be nuosimčių.

VYTAUTAS PAŠAKARNIS
Cleveland Lustre Craft Co.
1219 East 61
Tel. EN 1-7770

Nemokamas demonstravimas.
Priimami užsakymai.

STUDENTŲ ISKYLA

Clevelando studentai ir jų artimieji Neury ūkyje turėjo savo iškylą. Dalyvavo apie 70 asmenų.

PARDUODAMAS NAMAS

545 E. 118th St., arti mokyklų. 7 kambarių, atskiras. Pabaigtas trečias aukštas. Geram stovyje. Kaina \$12.300.
GL 1-0928

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

Dviems suaugusiems, be vaikų, arba paviniams.
7110 Dellenbaugh
EX 1-1549 (38)

NAMŲ REMONTO DARBAI

Atlieku įvairius namų remonto darbus: plasteriavimą, vandens sutvarkymą, dažymą ir kt.
Telef.: GA 1-3051

JIESKO BUTO

Lietuvių šeima iš trijų asmenų skubiai ieško Clevelando kolonijoje buto 3-6 kambarių. Siūlymus pranešti telefonu: darbo metu TO 1-2200 Ext. 370, vakare GL 1-9633, M. Balys.

TUOJ IŠIGYKITE

Balio Gaidžiūno
knyga

VIENERI METAI IR VIENA SAVAITĖ

Šioje knygoje, prisiminimų forma, vaizduojami 1940 ir 1941 vergijos metai Lietuvoje.

Knyga 182 psl. Kaina 1.50 dol. Knyga gaunama: DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvos Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs renginiai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Deginė. Konjakai. Kiti gėrimai
Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

PARDUODAMAS NAMAS

East 82, netoli Superior, dviejų šeimų (side by side). Lygiai kaip du namai. Didelis sklypas. Dveji garažai. Kaina \$14.500.
H. J. Underwood, Broker
GA 1-6029

PARDUODAMA

Virimo pečius, (modern., geram stovyje), gaso šildoma krosnelė, virtuvės stalas, komoda baltiniams (dresser). Apžiūrėti galima kasdien nuo 6-8 v. v.

1603 E. 86 St.
Telef.: SW 1-1936

PARDUODAMAS NAMAS

Dviejų šeimų, 6 ir 6 kambariai, Lawnview gatvė. Gero pečia. Du garažai. Didelis sklypas.

Wade Park Realty
7032 Wade Park
Telef.: HE 2-2922

LIETUVIAI DAŽYTOJAI — DEKORATORIAI

menininko priežiūroje darbus atlieka greitai ir sąžiningai.

Namų dažymą ir vidaus dekoravimą duoda metams išsimokėjimui.

Kreiptis telefonu: EX 1-4245

PIX BEVERAGE

45 rūšių alus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Turime Baltos Meškos alų. Parengiama vestuvėms, balliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atmeta ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3811

NAUJA REAL ESTATE ĮSTAIGA

Clevelando ir apylinkių lietuviams pranešama, kad atidaryta nauja, lietuvių vedama Real Estate įstaiga — 7032 Wade Park Avenue.

Kiekvienas gaus greitą ir teisingą patarimą. Todėl turintieji ką parduoti ar mainyti, norintieji namus ar ūkius pirkti, kreipkitės:

WADE PARK REALTY
7032 Wade Park Ave.
Tel. HE 2-2922

Namų telefonas: EV 1-1952

Savininkas A. Kazakevičius (36)

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

GOOD NEWS! OUR SAVINGS INTEREST RATE DOUBLED

2%^a year*

Effective from July 1, 1953

*formerly 1%

VISI BANKINIAI REIKALAI

Atsilankę Lietuvių Banke galite atlikti iš karto daug reikalų ir sutaupyti laiko.

Čia galite gauti paskolas pirkimui, pagerinimui ar namų taisymui, pirkti čekius, užsimokėti už gasą, elektrą ir kitokias sąskaitas, girti kelionių čekius. Čia galima pirkti JAV taupymo bonus.

Taupytojai už indėlius nuo liepos mėn. 1 d. gaus 2½%.

Bankas baigtas remontuoti, padidintos patalpos ir labai patogus klientams.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198

Cleveland, Ohio

GERESNIŲ NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ISTATO MONCRIEF

šildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2621

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarimą įvairiuose apdraudimo-insurance reikaluose.

Sutaisan paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER ŠERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vesinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

REMKIME SAVĄJĄ PRAMONĘ!

Lietuvių bravoro "Baltosios Meškos" alus, gaminamas vien tik iš miežių su importuotais bavariskais apyniais, gaunamas Clevelande.

REIKALAUKITE VISUR "BALTOSIOS MEŠKOS" ALAUS.

Dėl užsakymų prašoma skambinti telef.: EX 1-9587 arba GA 1-0503.

Uomo sandėlys — Crystal Distrib. Co., Inc., 3341 Superior Ave. (36)

STEPONĄ NASVYTĮ

švenčiantį garbingo gyvenimo 70 metų sukaktį, širdingai sveikina

Tautinės Sąjungos
Clevelando Skyrius

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSON 1-6244. Redaktorius Balyš GAIDŽIONAS (buto telefonas: GARDfield 1-7406).

Tautos ir tėvynės garbei

(Stepono Nasvyčio 70 metų sukaktį švenčiant)

Yra žmonių, kurie pasensta prieš laiką. Yra žmonių, kurie būna "jauni", nors už savęs jau yra palikę dešimt metų. Prie patarimų priklauso ir Steponas Nasvytis, žinomas Clevelando lietuvių bendruomenės veikėjas, šiomis dienomis tyliai atšventęs savo gyvenimo 70 metų sukaktį. Garbingą sukaktininką tikrai galima pavadinti patvairiu "jaunuoliu", nes jis, nežūrint nuolat ilgo gyvenimo kelio, nūdien tebėra judrus visuomenės darbininkas, neatsilikęs nuo jaunųjų jų žygiuose bei darbuose.

Steponas Nasvyčio patvairios "jaunystės paslaptį" sudaro jojo kilmės vieta ir laikas. Jis tikras žemaitis, gimęs ir augęs Polocijės kaime, Vainuto valsčiaus ribose. Jis gimė 1883 metais, tais pačiais metais, kai pasirodė "Aušra". Tautinio atgimimo sąjūdis palietęs jautresnės tautinės prigimties žmonių širdis, neaplenkė ir Stepono Nasvyčio: jis žygiavo su tais, kurie ėjo "Aušros" spindulių nušviestu keliu.

Steponas Nasvytis Lietuvoje vertėsi vaistininko amatu. Baigęs Liepojos progimnaziją ir tris semestrus pasimokęs Kauno Kunigų Seminarijoje, o iš jos išstojęs savo valia dėl pašaukimo abejonų, Steponas Nasvytis nuėjo daugelio ano meto eksklirikių pramintu keliu — į vaistinę. Pradėjęs mokytis Tauragės vaistinėje, 1907 m. prie Charkovo universiteto išlaikęs vaistininko padėjęs egzaminus, tais pat metais su savo žmona, Juzefa Kemešyte - Nasvytine, įsigiję Subačiaus vaistinę, pradėjo savarankišką vaistininko darbą. Pirmojo pasaulinio karo metais atsikėręs tremtiniu Maskvoje, ten tęsė formacijos mokslą, o 1918 metais išlaikęs prie Maskvos universiteto valstybinius egzaminus gavo diplomuoto farmaceuto-provizoriaus diplomą.

Dirbdamas Subačiaus mieste, jį S. Nasvytis jau atkreipė dėmesį į savo verslo draugus, kurie anais laikais po kunigų buvo gausiausia inteligentių grupė Lietuvoje. Jie buvo išsilaukę po visą kraštą ir plačiąją Rusiją. Tat S. Nasvytis susirūpino jų likimu, sugalvojo juos burti į profesinę organizaciją. 1912 m. dalyvaudamas Lietuvių Mokslo Draugijos suvažiavime Vilniuje, ten užmezgė sutis su Maskvos lietuvių farmaceutų delegatais, Antanu Vienuoliu-Zukausku, Kašinku ir Stasiu Bytautu, kurie atstovavo net du šimtus Maskvos lietuvių farmaceutų. Suvažiavimo nutarimu prie L. M. Draugijos buvo sudaryta Lietuvių Farmaceutų Sekcija, kurion pavyko suburti daugumą šio verslo lietuvių darbuotojų. Apjungti farmaceutai greitai laiku pradėjo leisti net savo laikraštį "Farmaceutų Reikalus", kuris ėjo kaip "Lietuvių žinių" priedas, Vilniuje.

S. Nasvytis lietuvių farmaceutų reikalais gyvai rūpinosi ir gyvendamas Maskvoje. Stengdamasis išsibarsčiusius Rusijos platuose farmaceutus lietuvius apsaugoti nuo nutautėjimo, jis drauge su kitais Maskvos veiklesniais savo profesijos draugais

įkūrė Lietuvių Farmaceutų Sąjungą, kuri suvaizdino nemažą vaidmenį ne tik profesijos reikaluose, bet ir lietuviybės išlaikyme.

Savo žinias bei organizacinę patirtimą S. Nasvytis pilnai galėjo pareikšti tik nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrimo metais. Grįžęs Tėvynėn 1918 m., Steponas Nasvytis, drauge su A. Zukausku-Vienoliu, J. Makausku ir V. Narbutu, įkūrė Vilniuje Vaistų Perkybos Namus, kurie anuo metu vaistais aptarnavo visą Lietuvą, 1919 m. vasarą S. Nasvytis su šeima persikėlė į Kauną, o rudenį įsikūrė Jonavoje, ten įsigijęs vaistinę.

S. Nasvytis gyvendamas mažam miestely nepaskendo pilkos kasdienybės reikaluose bei rūpesčiuose. Ir čia jis tęsia farmaceutų oraganizacinę darbą. 1920 m. Kaune įvyko pirmasis Lietuvos farmaceutų suvažiavimas, kurio metu įkuriama Lietuvos Farmaceutų Sąjunga, kuri rūpinasi savo narių profesiniais reikalais bei jų autoriteto pakėlimu. Sąjungos įkūrimui daugiausia pastangų padėjo S. Nasvytis, tad jam atiteko eilė metų jai ir vadovauti. S. Nasvyčio rūpesčiu bei pastangomis buvo įsteigtas Sąjungos laikraštis, "Farmacijos žinios", kurį septynerius metus jam teko ir redaguoti.

1934 m. vasarą S. Nasvytis skiriamas Vidaus Reikalų Ministerijos Sveikatos Departamento farmacijos referentu. Tvarkydamas farmacijos reikalus paruošė Farmacijos Įstatymą bei jam vykdyti taisyklę, kuriomis vadovaujantis, Lietuvos vaistinių tvarkymas bei vadovavimas buvo pagrįstas tvirtais juridiniais pagrindais ir buvo prarastos atitinkamos laiko reikalavimus vaistinių reformos. Tuo pačiu laiku S. Nasvytis atlieka ir kitą svarbų darbą, paruošia "Lietuvos Farmakopėją", vaistų gaminimo, laikymo bei tikrinimo knygą, kurią V.R.M. Sveikatos Departamentas išleido 1938 metais.

1939 m. S. Nasvytis skiriamas naujomis, ypatingai sunkioms bei atsakingoms pareigoms, "Lietuvos Centrinio Vaistų Sanelio

Akinės Bendrovės" direktorium. Ši įmonė buvo sukurta 1919 m. ir į ją valstybė buvo įdėjusi 1.300.000 litų. Vadovaudamas tą įmonę S. Nasvytis žymiai praplėtė, jos veiklą, taip pat išplėtė ir šios įmonės vaistų gaminimo laboratorijų darbą, kurių gaminiai turėjo gydytojų bei visuomenės gerą pasitikėjimą.

Yra žmonių, kurie pasinešę į savo pagrindinį verslą, lieka abejingi visuomeninėms pareigoms. Steponas Nasvytis yra vienas iš tų, kuriems savo verslas neklaido būti veikliais visuomenininkais bei kultūrininkais.

Į visuomeninį darbą jis įsijungė atsikėlęs į Subačių 1907 m., Liepojaus ir Kauno mokslo metais nuėjęs su tais, kurie dirbo dėl Lietuvos ir lietuviybės, jis rado užtektinai tautinio darbo ir Subačiaus mieste. Čia jis veiklia ne vienas, bet su savo žmona, Juzefa Nasvytine. Jaunuoju veikėjas į tautinį bei visuomeninį darbą dar skatino tuo metu buvęs Subačiaus kamedorius, kun. Fabijonas Kemešis, Juzefos brolis, veiklus visuomenininkas, jau susėjęs "išjudinti" savo parapijiečius domėtis visuomeniniais bei kultūriniais reikalais. Kai po metų veiklų kamedorių iškėlė į Vabalinką, jo gražiai pradėtą tautinį darbą perėmė tėti jaunieji veikėjai, Stepas ir Juzefa Nasvyčiai. 1908 m. S. Nasvytis išrenkamas "šviesos Draugijos" pirmininku. Vėliau jis įkuria Subačiaus ūkininkų Ratelį, kurio tikslas buvo kelti ūkininkų ūkinį bei kultūrinį susipratimą. Tuo pačiu laiku jis dirba ir Subačiaus Vartotojų Bendrovės valdyboje.

S. ir J. Nasvyčiai nemažai pasidarbavo ir Subačiaus bei jo apylinkės kultūrinio darbo dirvuose. Jie surengė keliolika lietuviškų vakarų su vaidinimais, dainomis ir orkestrais. Subačiaus vaidinimus uoliai lankė ne tik savos parapijos gyventojai, bet ir gretimų parapijų žmonės. Tie vakarai skleidė tautinį susipratimą, palaikė geresnę nuotaiką, skatino žmones siekti gražesnio gyvenimo. Reikia prisiminti, kad anais laikais va-

karų rengimas nebuvo taip jau lengvas reikalas; trugdymus darė rusų žandarai, kuriuos, norint gauti leidimą, nekartą tekdavo kyšiais papirkti...

Laikė Pirmojo Pasaulinio Karo metais S. Nasvytis, apsigyvenęs Maskvos mieste ir dirbdamas V. K. Ferreino vaistų prekyboje, kuri buvo laikoma viena didžiausių visam pasauliui, dirbo Maskvos Lietuvių Savišalpos Draugijos sekretorium ir nukentėjusiems dėl Karo Lietuviams Tremtiniais Šelpti Komiteto valdybos nariu. Tuo metu S. ir J. Nasvyčiai namai buvo suburę gražų būrį žymių lietuvių: inž. Tomą Norų-Naruševičių, farmaceutą Antaną Vienuolį-Zukauską, Vaclovą Sidzikauską ir kt. Jų namuose nuolatos vyko lietuvių susibūrimai, posėdžiai ir pasitarimai įvairiais lietuvių klausimais.

Po karo grįžęs į Lietuvą ir apsigyvenęs gerokai nutautintoje Jonavoje, S. Nasvytis susirūpino vietos lietuvių visuomenės reikalais ir apylinkės atlievūnims. Bendromis pastangomis su mokytoju Jonu Kartanu, įkūrė progimnaziją, kuri apylinkės atlievūnims suvaizdino labai svarbų vaidmenį. Veikė uoliai ir vietos savivaldybės darbuose: penkerius metus pirmininkavo Jonavos Miesto Tarybai, trejus metus pirmininkavo Kauno Apskritis Savivaldybės Tarybai, o kaip veiklus bei sumanus veikėjas savivaldybinių tarpe buvo augštai vertinamas.

S. Nasvyčiui buvo nesvetimas ir ūkininko darbas. Tarp 1924 ir 1931 m. S. ir J. Nasvyčiai ūkininkavo pirkant. Bečių dvoro centre, Veparių valst. prie Šventosios kranto. Pardavęs tą ūkį nusipirko Barbaripolio ūkį netoli Kauno. Tą ūkį jie buvo gražiai sutvarkę ir svaajo jame praleisti visą savo gyvenimą. Atsitiko kitaip: dėl svetimųjų okupacijos "prarado" ne tik savos ūkį, bet ir tėvynę, dėl kurios abu nuosirdžiai trūsė daugelį metų!

Pakėlę antrojo pasaulinio karo vargus, su rusų komunistų ir vokiečių nacionalistų žiaurios okupacijomis, S. ir J. Nasvyčiai tapo tremtiniais. Antarą kartą artėjant komunistams S. ir J. Nasvyčiai su šeima, vengdami beprasmių sunaikinimo, 1944 m. liepos 10 d. pasitraukė į Vakarų Vokietiją. Gyveno Drezdene, 1945 m. vasario mėn. nuvyko į Bludenzą, prie Bodeno ežero. Karui pasibaigus ir prancūzų kariuomenei okupavus šį kraštą, S. Nasvytis sukurė Bludenzo Lietuvių Tremtinių Komitetą ir jam pirmininkavo. Vėliau jis buvo išrinktas lietuvių tautiniu delegatu prie Bludeno Militaire Gouvernement Service Social atstovauti lietuvių reikalus. Vėliau S. Nasvyčio šeima persikėlė į Memmingeną, Bavariją, kur gyveno iki emigracijos į JAV. Ten vadovavo Lietuvių Raudonojo Kryžiaus skyriui.

Po ilgų ir sunkių tremties metų Austrijos ir Vokietijos kraštuose, S. Nasvyčio šeima, 1948 m. vasario 21 d., inž. Pijaus J. Žiūrio "affedevit'ais" bei Juozo Bačiūno pinigine parama, laimingai pasiekė JAV krantus. Apsigyvenę Clevelande, kur jau nuo 1941 m. gyveno jų dukterė Birutė ir žentas Julius Smetona, S. Nasvytis greit įsijungė į šio miesto lietuvių gyvenimą. Buvo Lietuvių Tremtinių Draugijos ir Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas. Veikliai dalyvauja daugelyje organizacijų. Nasvyčių šeima yra ne tik veikli visuomenininkai darbe, bet ir lietuviškos spaudos palaikytojai: į jų namus ateina net 15 lietuviškų laikraščių!

P. ir J. Nasvyčių šeima, viena pirmųjų pasiekusi JAV kraštą, padėjo labai daug pastangų, kad į šį kraštą patektų galimai daugiau mūsų tautiečių tremtinių.

Malenkovo prisipažinimai

(Atkelta iš 1-jo pusl.)

jus metus pasiektumėm bulvių bei daržovių tokio laipsnio gamybos, kuri patenkintų ne tik gyventojų bei perdirbanciosios pramonės pareikalavimą, bet ir bulvių pareikalavimą gyvulininkystės srityje.

— Tikslu sustiprinti kovą su derliaus nuostoliais ir padidinti faktišką grūdų bei kitų žemės ūkio kultūrų surinkimą, yra būtina baigti tokią klaidingą praktiką, pagal kurią kolūkių darbo rezultatai grūdų gamybos srityje vertinami žiūrint ne faktinio surinkimo, o tik derlingumo iš išvaizdos. Nereikia užmiršti, kad mūsų kraštas gali praturtėti tik derliumi, surinktu į aruodus, o ne šakny derliumi.

(Galima numanyti, kodėl toks susirūpinimas. Javai atrodo gerai, o grūdų nedaug... Greičiausiai taip atsitinka todėl, kad žmonės, norėdami šiaip taip patyčias apsirūpinti, nusiukia grūdų į šalį. Taip ir susidaro "dideli nuostoliai derliaus nuėmimo metu").

— Mes turime ir toliau visomis priemonėmis plėsti techninių kultūrų gamybą, visų pirma medvilnės, linų, cukrinių runkelių ir aliejinių kultūrų.

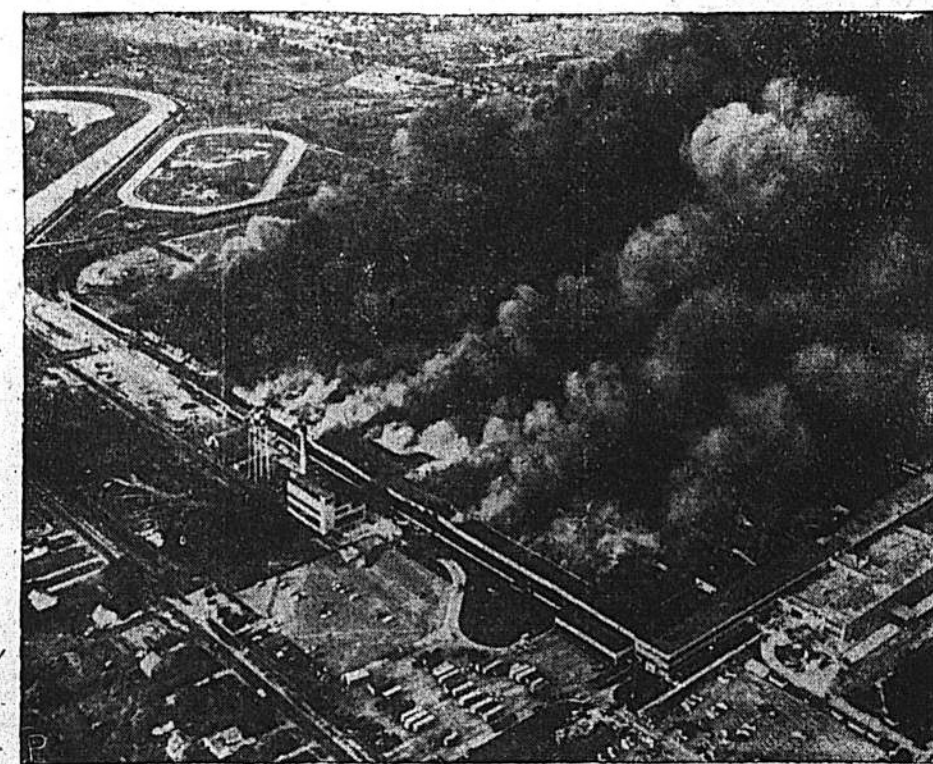
(Pažymėtina, kad tarp techninių kultūrų visiškai nebeminas koksagyzas. Pereitą pavasarį Lietuvoje buvo vedama didžiausia akcija koksagyzos auginimo reikalu. Buvo isakyta sudaryti specialias brigadas koksagyzos auginimui.)

Jų pastangomis į JAV atvyko šimtas tautiečių ir "Ciurlonio" ansamblio branduolys (60 žmonių), kuriems įsteigta globėjų ir patys globojo. Už šią didžiulę paslaugą "Ciurlonio" ansamblis į šį kraštą savo garbės nariu ir apdovanojo garbės ženkleliu. Šiuo metu Steponas Nasvytis mokytojauju Clevelando Berlito svetimų kalbų mokykloje. Tą darbą jis dirba jau penktus metus.

Steponas ir Juzefa Nasvyčiai, patys būdami šviesūs lietuviai, tautinėje dvasioje išauklėjo ir savo šeimą: sūnus, dipl. inž. Dr. Algirdą ir ekonomistą Jaunutį; dukteris pianistę Birutę Smetonienę ir pedagogę Aldoną Augustinavičienę. Jaunieji Nasvyčiai yra veiklus visuomenininkai bei kultūrininkai, įvairių sambūrių nariai ir vadovai.

Steponui Nasvyčiui, sulaukusiam tokio amžiaus metų skaičiaus, linkime stiprios sveikatos ir sėkmės keliaujant toliau lietuviškojo gyvenimo keliu, kuris nuvestų į numylėtą tėvų žemę — Lietuvą!

Vytautas Brazulis

Netoli Detroito sudegė General Motors automatinės transnisiijos fabrikas, padaręs virš \$40,000,000 nuostolių. Gaisras kilo darbo metu.

Baltologijos skyrius

MONTREALIO

UNIVERSITETE, KANADOJE

Montrealio Universitetas (Universite de Montreal), Kanadoje, jau penkti metai teikia galimybes kiekvienam lietuviui abiturientui arba studentui įsigyti humanitarinių mokslų diplomus (M. A., Ph. D.), klausiant lituanistikos paskaitų ir parašant mokslinį darbą lietuvių kalba. Tai, mūsų žiniomis, vienintelis universitetas šioje kontinente, besąlyginai užskaitęs išėjusių mokslų gimtame krašte ir užsieniuose, (atestatą, išlaikytus semestrus) ir suteikias pilnateis. augštojo mokslo laipsnį (parašius mokslinį darbą gimtąja kalba). Adv. K. Truska, parašęs lietuvių kalba diplominį darbą apie Lietuvos sovietizaciją, yra pirmas iš mūsų tautiečių, baigusių šiuo būdu Montrealio Universiteto Humanitarinių Mokslų Fakultetą.

Montrealio Universitetas nuo atelancijų mokslo metų pradžios skiria penkis (savaitines) valandas lituanistikai. Atrodo, kad ateityje šis savaitinis valandų skaičius bus dar padidintas. Lituanistikos bei baltologijos paskaitos sujungtos su kitais privalomais dalykais.

Nuolatiniais dėstytojais yra: Dr. Antanas Ramūnas, pedagoginių mokslų profesorius Ottawos ir Montrealio Universitetuose, kuris yra skyriaus vedėjas, ir poetas Dr. Henrikas Nagys, dėstąs lietuvių literatūrą, kuris yra skyriaus sekretorius. Epizodinių kursų bei atskirų paskaitų skaityti pakviesti žinomi mūsų lituanistai bei kultūrininkai, k. a.: Prof. J. Brazaitis, A. Vaičiulaitis, Bernardas Brazdžionis, Prof. A. Tamošaitis, Prof. Dr. A. Šapoka, Prof. Dr. Pr. Gaida, Prof. Dr. Šešplaukis-Tyruolis, iš Kolumbijos Universiteto (New Yorkas) ir kt. Be to: Dr. Br. Kokinš (latvis) ir prof. Dr. A. Tooms (estas) kadaise dirbę Tautų Sąjungoje, šiuo metu Kanados Federalinėje Valdžioje.

Visiems, kurie norėtų Montrealio Universitete studijuoti lituanistiką ir įsigyti mokslinius laipsnius, smulkias žinias suteiks Dr. Henrikas Nagys, 5561 Esplanade Ave., Montreal, Que., Kanada, Tel. GR 1451. Teiraujantis informaciją, prašomė pažymėti, ar prašytojas turi (ir kokius) įšeitojo mokslo Lietuvoje ir užsienyje, dokumentus.

Montrealio Universiteto Baltologijos Skyrius